

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Гуманітарно-правовий факультет

Кафедра психології

Дипломна робота

Магістр

(освітній ступень)

на тему «ОСОБЛИВОСТІ СЕКСУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПАРТНЕРСЬ-
КИХ ВІДНОСИНАХ»

«ХАІ.704.7-96пс1/2.21В.053397-9/19 ДР».

Виконав: студент 5 курсу групи №7-
96пс1/2

Спеціальність 053 «Психологія»
(код та найменування)

Освітня програма: «Психологічне
консультування та психотерапія»
(найменування)

Міщенко К.О.

(прізвище й ініціали студента)

Керівник: Долгополова О.В.

(прізвище й ініціали)

Рецензент: Большакова А.М.

(прізвище й ініціали)

Харків – 2021

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет гуманітарно-правовий факультет
(повне найменування)

Кафедра кафедра психології
(повне найменування)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 053 «Психологія»
(код та найменування)

Освітня програма «Психологічне консультування та психотерапія»
(найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри 704 (психології),
доцент Ю. І. Гулий
“ 08 ” жовтня 2020 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

Міщенко Карина Олександрівна.

(прізвище, ім'я та по батькові)

1. Тема дипломного проекту (роботи) Особливості сексуальної комунікації у партнерських відносинах

керівник дипломного проекту (роботи) кандидат психологічних наук, доцент каф. 704 Долгополова О.В.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом Університету № 11 уч від « 11 » січня 2021 року

2. Термін подання студентом дипломного проекту (роботи) 12 лютого 2021 р.

3. Вихідні дані до роботи визначити існуючі моделі сексуальної комунікації в парах.

4. Завдання дипломної роботи

1. Здійснити теоретичний аналіз підходів до вивчення сексуальної комунікації

2. Проаналізувати вербальну і невербальну сексуальну комунікацію, основні проблеми, з якими стикаються партнери в сексуальної комунікації

3. Визначити норми маскулінності та фемінності

4. Визначити динаміку сексуальної комунікації в парах.

5. Перелік графічного матеріалу

Рисунків- 0

Таблиць- 0

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	<i>Долгополова О.В. доцент каф.704</i>	16.10.20	06.11.20
2	<i>Долгополова О.В. доцент каф.704</i>	09.11.20	27.11.20
3	<i>Долгополова О.В. доцент каф.704</i>	14.01.21	22.01.21

Нормоконтроль _____

(підпис)

Кузьміна С. В. «12» лютого 2021 р.

(ініціали та прізвище)

7. Дата видачі завдання 08 жовтня 2020

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Затвердження теми, мети та завдань дипломної роботи	08.10.20-11.10.20	
2.	Складання плану роботи	12.10.20-16.10.20	
3.	Аналіз літературних джерел. Написання першого розділу дипломної роботи	16.10.20-06.11.20	
4.	Визначення психодіагностичного інструментарія для проведення практичної частини дослідження. Написання другого розділу дипломної роботи.	09.11.20-27.11.20	
5.	Проведення практичної частини дослідження.	01.12.20-12.12.20	
6.	Статистична обробка отриманих даних.	14.12.20-31.12.20	
7.	Написання третього розділу дипломної роботи.	04.01.21-22.01.21	
8.	Написання загальних висновків. Оформлення списку використаних літературних джерел, додачу(ків) та змісту.	23.01.21-29.01.21	
9.	Передзахист.	01.02.2021	
11.	Внесення коректив до тесту дипломної роботи.	02.02.21-05.02.21	
12.	Оформлення та підписання відповідної документації.	08.02.20-09.02.21	
13.	Підготовка електронної презентації та тексту доповіді.	10.02.21-11.02.21	
14.	Строк подання студентом роботи на кафедру.	12.02.21	
15.	Захист.	16/17.02.21	

Студент _____

(підпис)

Мищенко К.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

Долгополова О.В.

(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота: 63 с., 4 дод., 30 джерел.

Ключові слова: сексуальна комунікація, взаємодія, динаміка, соціалізація; задоволення, секс, відносини.

Актуальність дослідження - присвячена поняттю сексуальної комунікації в парах обумовлена тим, що у багатьох людей є пробіл в сексуальній освіті.

Об'єкт дослідження – пари, які перебувають у відносинах і живуть разом більше року.

Предмет дослідження – специфіка сексуальної комунікації в парі.

Мета роботи – визначити існуючі моделі сексуальної комунікації в парах.

Завдання дослідження:

- 1 Здійснити теоретичний аналіз підходів до вивчення сексуальної комунікації
- 2 Проаналізувати вербальну і невербальну сексуальну комунікацію, основні проблеми, з якими стикаються партнери в сексуальної комунікації
- 3 Визначити норми маскулінності та фемінності
- 4 Визначити динаміку сексуальної комунікації в парах.

Методи дослідження:

1. Теоретичний аналіз наукової літератури.
2. Глибинне інтерв'ю.
3. Метод феноменологічного інтерпретативного аналізу
4. Опитування: опитувальник установок щодо сексу Г. Айзенка, статеворольовий опитувальник С. Бем [BSRI], Опитувальник для дослідження рівня соціально-психологічної та сексуально-поведінкової адаптації подружньої пари Д. Л. Буртянській, В. В. Кришталю.

У дослідженні взяло участь 48 людей, що знаходяться у відносинах і проживають з партнером разом більше 1 року. На даному етапі формування відносин вже сформовані усталені патерни поведінки і взаємодії. Вік респондентів варіюється від 23 до 30 років, це необхідно для додання вибірці однорідності та репрезентативності.

Висновки:

На основі теоретичного аналізу респондентів можна поділити на нові значущі одиниці та елементи, такі як сексуальне саморозкриття, сексуальна динаміка прийняття, сексуальна динамічна адаптація

Спираючись на отримані результати методик опитувань можна зробити висновок, що прояв ініціативи залишається за чоловіком, спочатку відносин виявляють її частіше невербально, але коли відносини стають більш відкритими приймає вербальну форму, за рахунок того, що відносини стають безпечним середовищем для обох партнерів.

Також результати показують що найчастіше респонденти говорять про задовольняють відносинах коли обидва партнери здатні та проявляють ініціативи, особливо вербально, так як це надає більше інформації кожній людині від партнерів.

Стосовно інтерв'ю респондентів - у всіх респондентів є свої власні уявлення про норму, зумовлені особливостями виховання або культурними особливостями.

Аналізуючи результати опитувань по С. Бем можна сказати що більшості жінок відносять фемінність, у той час як більшість чоловіків мають маскулінність.

Виявлено що головною метою ефективності сексуальної комунікації для партнерів є близькість, в іншому випадку, якщо комунікація неефективна, це викликає дистанціювання, напруженість, відчуття невизначеності і незадоволеності у відносинах.

ABSTRACT

Diploma thesis: 63 p., 4 appx., 30 sources.

Key words - sexual communication, interaction, dynamics, socialization; pleasure, sex, relationships.

Relevance of research - devoted to the concept of sexual communication in pairs due to the fact that many people have a gap in sex education.

Object of research is self- couples who are in a relationship and live together for more than a year.

The subject of the research specifics of sexual communication in a couple.

The purpose of the research identify existing models of sexual communication in pairs.

Objectives of the study:

- 1 Carry out a theoretical analysis of approaches to the study of sexual communication
- 2 Analyze verbal and nonverbal sexual communication, the main problems faced by partners in sexual communication
- 3 Determine the norms of masculinity and femininity
- 4 Determine the dynamics of sexual communication in pairs.

Methods of research:

- 1 Theoretical analysis of scientific literature.
- 2 In-depth interview.
- 3 Method of phenomenological interpretive analysis
- 4 Survey: questionnaire of attitudes towards sex by G. Eisenko, gender-role questionnaire by S. Bem [BSRI], Questionnaire to study the level of socio-psychological and sexual-behavioral adaptation of a friendly couple DL

Burtyansky,

VV

Kryshtal.

Conclusions:

Based on the theoretical analysis of respondents can be divided into new significant units and elements, such as sexual self-disclosure, sexual dynamics of acceptance, sexual dynamic adaptation

Based on the results of survey methods, we can conclude that the manifestation of initiative is left to the man, at first the relationship is more often nonverbal, but when the relationship becomes more open takes a verbal form, due to the fact that the relationship becomes a safe environment for both partners.

The results also show that respondents often talk about satisfying relationships when both partners are able and show initiative, especially verbally, as it provides more information to each person than the partners.

Regarding the interviews of the respondents, all the respondents have their own ideas about the norm due to the peculiarities of upbringing or cultural peculiarities.

Analyzing the results of surveys on S. Bem, we can say that most women attribute femininity, while most men have.

It was found that the main purpose of the effectiveness of sexual communication for partners is intimacy, otherwise, if communication is ineffective, it causes distancing, tension, feelings of uncertainty and dissatisfaction in the relationship.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 63 с., 4 прил., 30 источников.

Ключевые слова: сексуальная коммуникация, взаимодействие, динамика, социализация; удовольствие, секс, отношения

Объект исследования - пары, которые находятся в отношениях и живут вместе больше года.

Предмет исследования - специфика сексуальной коммуникации в паре.

Цель работы - определить существующие модели сексуального коммуникации в парах.

Задачи исследования:

- 1 Осуществить теоретический анализ подходов к изучению сексуальной коммуникации.
- 2 Проанализировать вербальную и невербальную сексуальную коммуникацию, основные проблемы, с которыми сталкиваются партнеры в сексуальной коммуникации
- 3 Определить нормы маскулинности и феминности
- 4 Определить динамику сексуальной коммуникации в парах.

Методы исследования:

1. Теоретический анализ научной литературы.
2. Глубинное интервью.
3. Метод феноменологического интерпретативного анализа
4. Опрос: опросник установок относительно секса Г. Айзенка, полоролевой опросник С. Бем [BSRI], Опросник для исследования уровня социально-психологической и сексуально-поведенческой адаптации пары Д. Л. Буртянский, В. В. Кришталь.

Выводы:

На основе теоретического анализа, респондентов можно разделить на новые значимые единицы и элементы, такие как сексуальное самораскрытие, сексуальная динамика принятия, сексуальная динамическая адаптация.

Опираясь на полученные результаты методик опросов можно сделать вывод, что проявление инициативы остается за человеком, в начале отношений обнаруживают ее чаще невербально, но когда отношения становятся более открытыми принимает вербальную форму, за счет того, что отношения становятся безопасной средой для обоих партнеров.

Также результаты показывают, что чаще всего респонденты говорят о удовлетворенности отношений, когда оба партнера способны проявлять инициативы, особенно вербально, так как это предоставляет больше информации от партнеров.

Относительно интервью респондентов - во всех респондентов есть свои собственные представления о норме, обусловленные особенностями воспитания или культурными особенностями.

Анализируя результаты опросов по С. Бем можно сказать, что к большинству женщин относят феминность, в то время как большинство мужчин имеют маскулинность.

Выявлено что главной целью эффективности сексуальной коммуникации для партнеров является близость, в противном случае, если коммуникация неэффективная, это вызывает дистанцирование, напряженность, чувство неопределенности и неудовлетворенности в отношениях.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СЕКСУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	5
1.1 Теоретичні підходи до вивчення сексуальної комунікації.....	5
1.2 Культурні особливості вивчення сексуальної комунікації в Україні	12
1.3. Вербальна і невербальна сексуальна комунікація та їх проблематика.	14
РОЗДІЛ 2 ПРОЦЕДУРА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	23
2.1 Характеристика вибірки.....	23
2.2 Характеристика методів дослідження	23
РОЗДІЛ 3 РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ	27
3.1 Загальний опис результатів особливості сексуальної комунікації в парі	27
3.2 Результати дослідження.....	42
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	49
ДОДАТКИ.....	52

ВСТУП

Актуальність дослідження присвячена поняттю сексуальної комунікації в парах обумовлена тим, що у багатьох людей є пробіл в сексуальній освіті. Це пов'язано з табу теми сексуальності в суспільстві, особливо в Україні. І навіть якщо секс-освіту в питаннях здоров'я або розкриття своєї сексуальності зараз починають займатися блогери з високим рівнем довіри, то про комунікації між партнерами все ще говорять не так багато. У зв'язку з цим люди відчують нестачу в релевантної, перевіреної і наукової інформації.

Об'єкт дослідження – пари, які перебувають у відносинах і живуть разом більше року.

Предмет дослідження – специфіка сексуальної комунікації в парі.

Мета дослідження – визначити існуючі моделі сексуальної комунікації в парах.

Відповідно до даної мети були поставлені наступні завдання:

1. Здійснити теоретичний аналіз підходів до вивчення сексуальної комунікації
2. Проаналізувати вербальну і невербальну сексуальну комунікацію, основні проблеми, з якими стикаються партнери в сексуальної комунікації
3. Визначити норми маскулінності та фемінності
4. Визначити динаміку сексуальної комунікації в парах.

Методи дослідження:

- 1 Теоретичний аналіз наукової літератури.
- 2 Глибинне інтерв'ю.
- 3 Метод феноменологічного інтерпретативного аналізу
- 4 Опитування: опитувальник установок щодо сексу Г. Айзенка, статево-рольовий опитувальник С. Бем [BSRI], Опитувальник для дослідження рівня соціально-психологічної та сексуально-поведінкової адаптації подружньої пари Д. Л. Буртянській, В. В. Кришталь.

Характеристика вибірки: ми опитаємо 48 людей, що знаходяться у відносинах і проживають з партнером разом більше 1 року. На даному етапі формування відносин вже сформовані усталені патерни поведінки і взаємодії. Вік респондентів варіюється від 23 до 30 років, це необхідно для додання вибірці однорідності та репрезентативності.

РОЗДІЛ 1 ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СЕКСУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

1.1 Теоретичні підходи до вивчення сексуальної комунікації

Міжособистісна комунікація впливає на задоволеність сексуальними стосунками в парах, хвилювало вчених з різних областей.

В основному, дослідження сексуальної комунікації діляться на вивчення комунікації у відносинах на різних стадіях. Деякі вчені цікавляться тим, як сексуальні сценарії впливають на взаємодії в нових формуються або потенційно сексуальних відносинах. Інші вчені, які досліджують область сексуальної комунікації, звертають свою увагу на питання про те, як ефективна комунікація може сприяти сексуальному здоров'ю.

Термін «сексуальна комунікація» найбільш часто використовується в науковому і повсякденному дискурсі для позначення всього можливого діапазону поведінки у парах як тих, хто зустрічається, так і перебувають у шлюбі, який дозволяє дійти згоди і досягти задоволення в сексуальних відносинах. Дослідження, в даній області, як правило, фокусується на двох областях: термінах або сексуальної лексиці, яку партнери використовують для обговорення сексу, і типах комунікативних навичок, необхідних для досягнення взаємно задовольняє сексуальної активності.

Результати досліджень показують, що чоловіки і жінки використовують різні терміни для опису різних аспектів свого сексуального досвіду. Наприклад, розмовляючи один з одним, чоловіки, мабуть, часто говорять про широкий спектр сексуального досвіду, але з лексикою, в якій відсутні терміни для визначення якості цього досвіду. Вони також схильні використовувати слова, які відносяться до позначення сили або влади. Та навпаки, жінки рідше обговорюють секс в одностатевих групах. Ці відмінності в словниках для розмов про секс можуть впливати на ранні моделі сексуальних сценаріїв в гетеросексуальних парах знайомств. Коли чоловіки використовують сексуальну лексику, це може звучати грубо, принизливо, не романтично для жінок. Коли жінки використовують сексуальну

лексику, це може звучати занадто мило, або по-медичному. Таким чином, намір бути відкритим щодо сексуальних відносин може бути зруйновано необхідністю спочатку створити загальний словник. Це можливо, наприклад, за допомогою того, що вчені називають унікальними особистими ідіомами пари, особливо це стосується назв для геніталій і сексуальних взаємодій [9]. Оскільки ці ідіоми створюються спонтанно і спільно, вони представляють собою загальні смисл пари в їх сексуальних відносинах.

Крім того, значна увага вчених була приділена питанню про те, як пари використовують, або не використовують спілкування для досягнення взаємно задовольняють сексуальних контактів. Один з підходів до цього питання полягає в оцінці того, в якому ступені партнери розкривають один одному інформацію про свої сексуальні установки і перевагах. На результатах цього дослідження, деякі вчені припускають, що пари можуть мати в цілому спільне бачення своїх сексуальних відносин, але можуть в той же час не повністю розкривати свої сексуальні переваги і ще менше розкривати те, що насправді не подобається своєму партнерові.

Наступний підхід до питання про те, як пари використовують спілкування для підвищення рівня задоволеності сексуальною взаємодією, зміщує акцент з індивідуального рівня саморозкриття на динаміку подружньої пари. Дуже важливо приймати зворотний зв'язок від свого партнера, що не захищаючись і не ображаючись. Участь в цьому типі відкритого спілкування про секс вимагає високого рівня довіри і прийняття.

Дослідження задоволеності відносинами виявило сильні і стійкі зв'язки між сексуальною задоволеністю, частотою сексуальних контактів і задоволеністю відносинами [7]. Цікаво, що в сексуально консервативних культурах, таких як подружні пари в Китаї [6] і Індії [4] показники сексуального спілкування і задоволеності сексуальним спілкуванням, зустрічаються рідше, в цілому вони показують, що якість спілкування про секс пов'язано з сексуальним задоволенням і загальним якістю відносин. В дослідженні одружених студентів коледжу виявлено, що задоволеність

сексуальним спілкуванням сприяє сексуальному задоволенню, яке, в свою чергу, збільшує діагностичну адаптацію. У дослідженні, порівнюють пари, які були на шлюбному консультуванні, і виявлено що порушене сексуальне спілкування було пов'язано з сімейним неблагополуччям, коли люди, складаються у відносинах, мають високий рівень побоювань з приводу обміну сексуального досвіду, вони також мають більш низьку задоволеність самим сексом.

У підсумку ці дослідження підкреслюють складну роль різних комунікативних навичок в сексуальній комунікації. Вони припускають, що сексуальна комунікація збільшує сексуальне задоволення тільки в тій мірі, в якій воно є позитивним і корисним для пари. Цей дискомфорт може бути скоріш для придушення чуттєвості, ніж для збільшення задоволеності. Більш того, ці дослідження показують, що сексуальне спілкування пов'язано не тільки з сексуальним задоволенням, але і з загальною задоволеністю відносинами і адаптацією. Оскільки цей зв'язок носить взаємний характер, це означає, що щасливі пари спілкуються таким чином, що секс стає приємним і тим самим ще більше підсилює задоволення в їх відносинах. На жаль, це також означає, що, коли подружні пари нещасливі, вони, як правило, мають менш ефективну сексуальну комунікацію і менш приємну і менш часту сексуальну активність, що, в свою чергу, сприяє меншому загальному задоволенню в стосунках. Виходячи з цього деякі пари шукають втручання подружньої або сексуальної терапії, щоб допомогти їм розвинути більш ефективні комунікативні навички [20].

Отже, як складність, так і важливість сексуального спілкування у відносинах складно переоцінити. Хоча ранні фази сексуальної близькості щодо обмежені загальними культурними сценаріями, у міру розвитку відносин подружжя все частіше стикаються з необхідністю розвивати свій унікальний міжособистісний сексуальний сценарій. Для цього їм потрібно вміти і хотіти висловлювати свої власні сексуальні переваги і цінувати сексуальні переваги свого партнера.

Також сексуальна комунікація найважливіший чинник контролю рівня сексуальної взаємодії в стосунках і впровадження більш безпечних сексуальних практик. Існуючі дослідження надають велику інформацію про те, як пари намагаються управляти цим. Додаткові дослідження допомагають вченим і практикам зрозуміти, якою мірою аспекти процесів і результатів сексуальної комунікації є специфічними для культури, міжкультурні та схильними до історичних та політичних змін.

Також важлива частина досліджень сексуальної комунікації це комунікація між батьками і дітьми. Це необхідно, так як саме батьківські послання формують у людини поняття про межі, чуттєвості, прояви почуттів. Таким чином, дуже часто модель сексуальної комунікації, сприйнята від батьків, може стати ключем до розуміння проблеми зі спілкуванням на тему сексу, яку має доросла людина.

Деякі вчені вивчають комунікацію батьків і підлітків для розробки рекомендація по боротьбі з незапланованою вагітністю і поширенням венеричних захворювань. Такі рекомендації пояснюють батькам, як спілкуватися зі своїми дітьми про секс, а також допомагають батькам підібрати інформацію і навички, які дозволять їм краще допомогти підліткам. Інші вчені вивчають спілкування батьків і дітей готують своїх дітей до самостійного дорослого життя, їх допомога дитині в розумінні своєї сексуальності, яка веде до здорових сексуальних установок в подальшому житті, мають першорядне значення. Сексуальна соціалізація - це важливий процес розвитку, який включає в себе дослідження комунікації між батьками і підлітками.

Говорячи про сексуальну комунікації, важливо згадати саму структуру комунікації в цілому. З теорії комунікації виділяють п'ять основних компонентів комунікації: джерело комунікації, сама комунікація, носій або канал, через який передається повідомлення, одержувач або аудиторія комунікації і контекст, в якому відбувається комунікація. Кожні з цих

компонентів розділяють за віком, статтю, досвіду, надійності та мотивацією, емоційним станом, минулого досвіду і очікуванням. Навколишнє середовище змінюється в залежності від її тимчасових, фізичних, соціальних і культурних особливостей. Відмінності в п'яти факторах впливають на те, як підлітки реагують на спілкування батьків. Таким чином, ризикованого рішення може варіюватися в залежності від характеристик батька, характеристик повідомлення, яке передає батько, характеристик каналу, по якому передається повідомлення, характеристик підлітка і характеристик контексту, в якому відбувається комунікація.

Джерела комунікації найчастіше фокусувалися на тому, як стать батька впливає на комунікацію. Незважаючи на деякі винятки, дослідження показали, що матері частіше, ніж батьки, говорять зі своїми дітьми про секс і контролі над народжуваністю [2]. Вважається, що гендерні відмінності виникають тому, що матері краще спілкуються в цілому, тому що матері можуть обговорювати сексуальні питання більш безпечно, ніж батьки.

Дослідження показують, що першорядне значення мають дві характеристики джерела: сприйнята компетентність джерела і сприймається надійність джерела. Компетентність - це знання, статус експерта і знайомство з темою. Надійність - це щирість, чесність і добрі наміри. Те, як підлітки сприймають батьків з точки зору їх компетентності, не було досліджено. З точки зору надійності, деякі дослідження показують, що підлітки схильні сприймати батьків як заслуговують на довіру в сексуальних питаннях. Однак підлітки іноді вказують на те, що їхні батьки засуджують їх, надмірно захищають від того, що вони роблять помилки, і що батьки часто не поважають їх приватне життя і прагнення до автономії. Такі фактори можуть підірвати сприйнятту надійність батька як джерела інформації.

Дослідження показують, що дискусії між батьками і підлітками про секс частіше бувають непрямими, ніж прямими [3]. Також дослідження вказують на те, що головною темою розмов є біологія, а не прийняття сексуальних рішень [6].

Багато батьків викликає страх стратегії, щоб мотивувати свою дитину уникати ризику, підкреслюючи негативні наслідки ненавмисної вагітності і наслідки зараження венеричним захворюванням. Велика література з соціальної психології говорить про те, що такі заклики менш ефективні, ніж можуть подумати батьки.

Далі, дослідження, які стосуються характеристик одержувача повідомлення, які впливають на увагу, розуміння, прийняття змісту повідомлення. Часто характеристика максимізує один з цих процесів, та мінімізує на інший. Наприклад, дослідження показали, що розумні одержувачі з більшою ймовірністю розуміють зміст складного повідомлення, але вони також можуть з більшою ймовірністю спростувати його зміст і не прийняти його.

Часто вивчаються характеристик аудиторії в дослідженнях по комунікації батьків і підлітків про секс. Хоча є винятки, дискусії про секс частіше відбуваються з дочками і більш докладні для дочок, ніж для синів [8].

Канал комунікації в даному випадку - це середовище, що використовується для передачі повідомлення. Найголовніше середовище впливає на увагу, розуміння повідомлення, його прийняття, утримання і витяг. Зазвичай канал яким користуються батьки це вербальна комунікація в процесі особистого спілкування. Однак існують і інші механізми, за допомогою яких батьки передають сексуально значиму інформацію, включаючи різні форми невербальної комунікації і батьківське поведіння, що спостерігається підлітком. В ході досліджень були виявлені асоціації між уявленнями підлітків про переваги і недоліки статевого акту і уявленнями матерів про переваги і недоліки статевого акту їхньої дитини, причому незмінною залишається ступінь, в якій мати і дитина кажуть про такі переваги і недоліки [3].

Велике число досліджень було також присвячено вивченню впливу сімейної атмосфери на поведінку підлітків, схильних до сексуально ризикованої поведінки, але відносно мало досліджень було присвячено вивченню того, як сімейна атмосфера впливає на спілкування батьків і підлітків. Такі аспекти, як структура сім'ї, соціальний клас, сімейний стан, наявність братів і сестер, а також психосоціальні характеристики загальної сімейної середовища всі вони потенційно релевантні. У кількох дослідженнях була вивчена загальна комунікативне середовище в сім'ї та було виявлено, що вона пов'язана з ефективною батьківською комунікацією про секс [3].

Виходячи з цього спілкування батьків і підлітків про секс це динамічний, взаємний обмін інформацією і почуттями. У батьків є питання, пов'язані з сексом, які вони хочуть обговорити зі своїми дітьми, а у дітей часто є питання, пов'язані з сексом, які вони хочуть обговорити зі своїми батьками. В інших випадках це відбувається спонтанно, можливо, у відповідь на якусь подію, яка сталася. Спілкування може бути прямим або непрямим, вербальним або невербальним. Воно може мати переконливий намір або інформативний намір. Підлітки спілкуються як з матерями, так і з батьками і чують безліч повідомлень на різні теми. Іноді ці повідомлення конфліктують не тільки між батьками, але і з іншими джерелами інформації. Дійсно суперечливі повідомлення виходять від одного і того ж батька, наприклад, коли підліткам говорять утримуватися від сексу і в той же час використовувати протизаплідні засоби, якщо вони дійсно займаються сексом.

Визнання цих складнощів комунікативної динаміки в порівнянні з дійшла до нас літературою, присвяченій спілкуванню батьків і підлітків, показує, як багато ще належить зробити для досягнення істинного розуміння спілкування батьків і підлітків в сексуальній сфері.

Таким чином на даний момент сфера досліджень сексуальної комунікації як складного і комплексного феномена вимагає набагато більш пильної уваги.

1.2 Культурні особливості вивчення сексуальної комунікації в Україні

Вивчення сексуальної комунікації в Україні має деякі особливості, в порівнянні з розвитком подібних досліджень в західному співтоваристві. Сексуальна революція в Україні збігається з трансформацією системи суспільства в цілому. При переході від соціалізму до ринкової економіки, виникає своєрідність прояву основних характеристик сексуальної культури, до таких ми відносимо: лібералізацію сексуальності, ослаблення тиску на установку до шлюбу, що призводить до більшої кількості позашлюбних зв'язків, а також виникнення нових форм сексуальної освіти і освіти. Все це безпосередньо впливає як на культуру поведінки та спілкування.

Раніше, контекст сексуальності розглядався у вітчизняній науці з різних точок зору, поступово, фокус розгляду сексуальності у всіх її проявах, зміщувався з контексту чисто біологічного на психологічну сторону.

Зупиняючись на психологічній розробленості проблематики, можна відзначити, психологами визнається обмеженість академічних вітчизняних психологічних досліджень переважно дослідженням різних рівнів усвідомлення тілесних функцій, не помічаючи, що сексуальність, як і інші тілесні функції, в ході прижиттєвого формування в культурному середовищі втрачає свій початковий природний характер і набуває якісні зміни, які зближують її з ряду істотних ознак з так званими вищими психічними функціями, а також стає елементом соціалізації [8]. Цей важливий момент усвідомлення психологічної сторони сексуальності поступово наближає нас до можливості дослідження різних сторін сексуального життя і, зокрема, такого феномена як сексуальна комунікація.

Наступною особливістю виділяється відповідна лінія розвитку культури сексуальності. Вченими соціологами виділяються глибинні суперечності між нормами сексуальної культури, на які орієнтуються люди і реальними відносинами, що проявляються в парах.

Аналізуючи результати емпіричних досліджень, ми бачимо докази того, що переважна більшість представників української народності транслює установки властивості: сексуальна комунікація партнерів будується на необхідності продовження роду; сексуальна близькість виходить з розуміння принципу виконання подружнього обов'язку; бажання чоловіка домінують над бажаннями жінки. Найчастіше, люди, що діють в руслі пронатального сценарію, відзначають негативне забарвлення свого сексуального життя, а також всім, що пов'язано з інтимно-особистісними відносинами в парі. Вони рідко створюють той психологічний комфорт, який сприяє зміцненню відносин.

Представлений комунікативний сценарій, який характеризується включенням в сексуальну культуру обговорення, виникаючих сексуальних питань, флірту, спілкуванні на тему сексу і сексуальності, а також можливість реалізації нових сексуальних практик. Романтичний сценарій, заснований на яскравому, емоційному переживанні почуття любові до партнера, найменше спостерігався в застарілих парах.

Отже, в даний час серед різних категорій наших співвітчизників переважається той рівень сексуальної культури в сімейному житті, який не дозволяє забезпечити цілісність її прояви в єдності біологічного, психологічного та соціального компонентів. Рівень сценарію сексуальності не припускає під собою продуктивну і задовольняє сексуальне комунікацію, а також заважає її глибинного вивчення.

Але у окремих категорій людей, зростає потреба в отриманні доступної інформації на тему сексуальної комунікації, яку зараз, здатні надати в неповному вигляді і без врахування культурних особливостей, зарубіжні дослідження, а також різні медіа.

З недавніх пір відповідь на цей запит в українському суспільстві став надходити від окремих особистостей, створюючи телеграм-канали, організовуючи різноманітні лекції на різні тематики і багато іншого,

ентузіасти намагаються заповнити прогалину в освіті і дати систематизовану інформацію. Природно, все це проходить через їх особистий досвід, особистість, ставлення до життя і не претендує на наукову достовірність, хоч і часто несе під собою серйозний пошуковий фундамент і деяку здатність якісно передати інформацію.

Можливо, наступним кроком вітчизняної психології у вивченні сексуальності може стати глибоке вивчення сексуальної комунікації та інших психологічних феноменів сексуального життя партнерів, кваліфікованими психологами при використанні систематизованих процедур якісних і кількісних досліджень.

1.3. Вербальна і невербальна сексуальна комунікація та їх проблематика

Сексуальна комунікація складається з вербального і невербальної взаємодії, які мають місце у статевому житті. Наприклад, поділіться сексуальними уподобаннями або обговоріть проблеми в сексі з партнером або просто мімікою, яка виражає такі емоції, як задоволення. Значна частина літератури про сексуальні комунікації зосереджена у сфері вербальної сексуальної комунікації.

Перехресні дослідження пар показали, що більш відкрита вербальна сексуальна комунікація пов'язана з більшою задоволеністю сексуальними стосунками і відносинами в цілому, а також меншим дистресом в парах, де жінка відчуває біль під час статевого акту [23].

Важливо відзначити, що пряма вербальна комунікація для деяких людей може бути пов'язана сострахом виявитися уразливим, неправильно зрозумілим або навіть знехтуваним. Вчені виявили, що пари відчувають більш високий рівень тривоги по відношенню до сексуальних тем, в порівнянні з несексуальними. Крім того одружені люди повідомляли про більше побоювання з приводу участі сексуальної комунікації в порівнянні з тими, хто просто зустрічався, і це більше побоювання було пов'язано з меншою

кількістю вербальної комунікації партнером. Ці результати говорять про те, що сексуальна комунікація - більш складний вид спілкування у відносинах, ніж інші і що пари, що складаються в більш тривалих відносинах, можуть бути особливо уразливі в питаннях, пов'язаних зі спілкуванням на сексуальні теми.

На даний момент, дуже мало досліджень сексуальної комунікації, яка відбувається під час сексуальної взаємодії і є специфічною. Наприклад, є дослідження, що стосується змісту сексуальних розмов пар [4].

Використовуючи як якісні, так і кількісні методи, автори виділили вісім унікальних тем для сексуальних розмов, а факторний аналіз показав, що вони діляться на індивідуалістичну розмову що пов'язана з власним сексуальним досвідом і задоволенням, в той час коли розмова орієнтована на партнера і пов'язана з обміном сексуальним досвідом зі своїм партнером. Автори припустили, що егоцентричний характер індивідуалістичного розмови може означати задоволення говорить, вище задоволення його партнера, тим самим приводячи до більшого сексуального задоволення, але не обов'язково близькості.

Також важлива категорія - це сприймається чуйність партнера-ступінь, в якій людина сприймає вербальні і невербальні реакції свого партнера такі, як прийняття, розуміння турботу. Чуйність вважається ключовим компонентом тривалих і задовольняють романтичних відносин [6]. Зв'язки між сприймається чуйністю партнера і більшою задоволеністю у відносинах впливають і на емоційні чинники, такі як знижена реакція на стрес і більш сильне почуття близькості [5]. Таким чином, сприймається чуйність партнера в сексуальній комунікації може грати ключову роль в ефективності комунікації, і самих відносин в цілому, особливо з огляду на почуття уразливості і страх бути відкинутим, яке пов'язане з сексуальною комунікацією.

Розуміння умов, при яких сексуальні розмови можуть бути більш-менш корисними, додасть додатковий контекст нашого розуміння ролі сексуальної

комунікації в сексуальному благополуччя і благополуччя відносин індивідів, які перебувають в близьких відносинах.

У сучасному світі все ще існує безліч обмежень, що стосуються прояву своєї сексуальності. При цьому спілкування на сексуальні теми, флірт, сексуальне саморозкриття - це ключові аспекти сексуальної комунікації. Сексуальне саморозкриття сприяє розвитку знання про себе і партнера, розуміння сексуальних «так» і «ні», його пов'язують з більш високим рівнем сексуальної задоволеності [4]. Що ще важливо, велика ступінь сексуального саморозкриття пов'язана з позитивним сексуальною взаємодією і підвищеною задоволеністю відносинами [13]. Проте, ділитися своїми сексуальними бажаннями стають проблемою для багатьох людей. Насправді, сексуальність часто є забороненою темою, тією темою, яку партнери уникають у багатьох відношеннях [2]. Рішення говорити з партнером в сексуальному контексті призводить до потенційно ризикованих наслідків, в результаті чого розкриття може привести до почуття уразливості, в той час як мовчання може призвести до втрати підтримки партнера [12]. Розкриття сексуальної таємниці може легко викликати негативну оцінку, а також уражати почуття партнерів [7].

Крім того, відвертість розмов на подібні теми, пов'язані з потенційними ризиками не тільки для себе, але і для партнера, і в наслідок для відносин [1]. Наприклад, розкриття стигматизованих сексуальної переваги може чинити тиск на відносини, а також викликати несхвалення з боку партнера або оточення [17].

Саморозкриття - це те, як люди розкривають інформацію про себе іншим [30]. Саморозкриття описується як повідомлення, що перетворюють природу відносин, а природа відносин перетворює сенс і наслідки саморозкриття. Наприклад, більше саморозкриття пов'язано зі збільшенням кількості повідомлень про любов, інтимності, привабливості, задоволеності й сліпого наслідування. Таким чином, очевидно, що саморозкриття є важливим

фактором розвитку відносин, і при розгляді романтичного партнерства сексуальне саморозкриття також стає критичним фактором.

Часто сексуальне саморозкриття пов'язують із задоволенням і успіхом у відносинах в цілому. Виявлено, що обговорення сексуальних тем зі своїм партнером може привести до більш високого рівня відкритості, чесності, близькості, розуміння і поліпшення сексуального життя пари. У свою чергу виявлено, що сексуальне саморозкриття збільшує задоволення результатами спілкування, з'являється більше позитивних сексуальних взаємодій і партнери відчують більше задоволення спілкуванням.

Незважаючи на докази того, що сексуальне саморозкриття може бути важливим чинником становлення і зміцнення романтичних відносин, проведено мало досліджень присвячених даній тематиці. Існує модель, яка розкриває контекстуальні фактори сексуальної комунікації, на прикладі якої чітко видно проблеми, що виникають між партнерами.

З огляду на, що сексуальне саморозкриття настільки важливо для відносин, чому деякі люди з меншою ймовірністю розкривають таємниці своїм партнерам Існуючі дослідження вказують на якості відносин, в яких сексуальна комунікація може успішно існувати. Пропонована контекстуальна модель сексуальної комунікації послужила основою виявлення особливостей сексуального спілкування, оскільки вона виявляє і операционалізується кілька ключових факторів, що впливають на вибір розкриття або приховування сексуальних уподобань. Прояви сексуальної комунікації в інтимних відносинах можна простежити в ширшому контексті, з якого вона витікає.

Фактори контексту взаємин закладають основу для більш безпосередній сексуальної комунікації. Підтримуючий контекст відносин забезпечує безпечне середовище для партнерів, щоб вони могли ділитися інтимними сексуальними бажаннями і думками один з одним, в той час як напружена атмосфера може перешкоджати вільному розкриттю своїх думок і бажань. В основному зазначає роль чотирьох важливих для сексуальної комунікації характеристик відносин: сприймається чуйність партнера,

невизначеність у відносинах, загальна якість комунікації в стосунках і загальна задоволеність стосунками.

Чуйність у відносинах відображає ступінь, в якій людина вірить, що його партнер по відносинам уважний і підтримує його. З точки зору сексуальної комунікації, люди зазвичай відчують себе комфортно і розкриваються, коли відчують себе близькими і знаходяться поруч з тим, кому вони можуть довіряти [8]. Крім того, люди більш охоче йдуть на ризик і розкривають свої бажання і уразливості своїм партнерам, коли вони вважають, що їх партнери чуйні і розташовані до підтримки [22].

Іншими компонентами контексту відносин є невизначеність. Люди, що знаходяться в стані високої невизначеності, менш упевнені в своїй власній залученості або залучення партнера, їхні стосунки, менш упевнені в своїй здатності передбачити поведінку свого партнера, а також відчують менше зв'язок зі своїми партнерами і сприймають більше загроз для відносин. Здатність точно розуміти статус відносин і можливість прогнозувати поведінку партнера є важливим фактором для міжособистісного спілкування.

Невизначеність може стати бар'єром для відкритого спілкування, приводячи до непрямого спілкування, що негативно позначається на сексуальній задоволеності.

Третій компонент контексту відносин - це загальна якість комунікації в стосунках. З огляду на, що саме через спілкування партнери приходять до розуміння і надання сенсу своїм відносинам [11], вкрай важливо враховувати загальну якість спілкування в стосунках пари при розгляді сексуальної комунікації. Люди, які користуються більш ефективною стратегією комунікації, повідомляли в основному про поліпшення якості відносин і збільшенні сексуальної задоволеності, в той час як люди, що використовують менш ефективну стратегію, в першу чергу відзначають погіршення у відносинах або зменшення сексуальної задоволеності. Крім того, щоб успішно відкриватися, людина повинна бути впевнений в тому, що у нього є

необхідні навички спілкування і позитивний досвід. Такі почуття частіше виникають при задоволеності у відносинах.

Кінцевим показником контексту відносин є загальна задоволеність стосунками. Дослідники відзначили, що гарна комунікація пов'язана із задоволенням відносинами, в тому, що в міру підвищення якості спілкування задоволеність стосунками також зростає [17]. Крім того, задоволеність стосунками була пов'язана з більшою сприймається чуйністю [22] і менше невизначеності з відносинами. У той час як задоволеність стосунками іноді використовувалася в якості результату в попередніх дослідженнях сексуальної і реляційної комунікації [4], інші дослідники стверджують, що задоволеність стосунками може бути предиктором процесів відносин, в тому числі спілкування [15].

Контекст сексуального саморозкриття можна розглядати як більш безпосередній контекст, в якому відбувається специфічне сексуальне розкриття, пов'язане зі сприйняттям, проблемами, бажаннями і поведінкою людини. З огляду на, що сексуальне саморозкриття відбувається в контексті вже сформованих близьких відносин [13].

Можно зробити висновок, що пари з більш позитивними або підтримують контекстами відносин будуть з більшою ймовірністю демонструвати позитивний контекст сексуального саморозкриття. Контекст сексуального саморозкриття складається з сприймаються ризиків і позитивних наслідків розкриття сексуальних переконань і бажань, а також загальної глибини найсексуальнішого розкриття.

При прийнятті рішення про саморозкриття, дослідники запропонували, щоб люди враховували ризики і наслідки, пов'язані з розкриттям інформації [1]. З точки зору ризиків, дослідники виявили, що однією з найбільш поширених причин, по якій люди зберігають секрети або уникають певних тем, є захист відносин [17]. Зокрема, люди прагнуть захистити свої відносини, тому що вони хочуть уникнути несхвалення, відмови або зради з боку свого партнера.

Якщо наслідки сексуального саморозкриття будуть сприйматися як негативні, люди будуть розглядати сексуальне саморозкриття як більш ризикована і потенційно шкідливе для їх відносин.

Однак деякі люди можуть розглядати сексуальне саморозкриття як щось позитивне. Дослідники припустили, що позитивні результати, отримані в результаті сексуального саморозкриття, включають підвищену інтимність, сексуальне задоволення, відкритість і розуміння сексуального партнера [23]. Відповідно, ми очікували, що, коли люди бачать позитивні наслідки, що впливають з сексуального саморозкриття, вони будуть розглядати сексуальне саморозкриття як потенційний ресурс для своїх відносин.

В цілому люди схильні обмежувати або усувати загрозу своїм відносинам, що може привести до ухилення від конкретних тем. Найбільш поширеними темами, які уникають і тримаються в секреті, є заборонені теми, або ті, які можуть бути легко табуйовані і засуджені. Такі теми, як правило, визнаються порушенням соціальних правил, часто будучи недоречними для відкритого обговорення [17].

З огляду на табу на сексуальність, не дивно, що секрети сексуальності дуже поширені. Література про гнучкість саморозкриття, або ідея про те, що люди розкриваються або щось приховують в залежності від міжособистісних або ситуаційних чинників, підтримує цей аргумент. Зокрема, якщо розкриття інформації розглядається як недоцільне, то ймовірність цього розкриття окремими особами буде менше, ніж в тому випадку, якщо розкриття інформації розглядається як позитивне [15]. Такі висновки свідчать про те, що важливий не тільки безпосередній контекст розкриття, а й контекст відносин з точки зору прочитання ситуаційних сигналів від партнера по відносинам.

Особа, що володіють більшою гнучкістю в комунікації, були більшою мірою здатні прислухатися до сигналів партнера, в порівнянні з особами, що володіють меншою гнучкістю в комунікації.

Контекст відносин частково визначає контекст сексуальної комунікації, в якому чуйність, невизначеність, загальна комунікація та задоволеність стосунками впливають на формування сприймаються наслідків, ризику і глибини розкриття. Велика невизначеність відносин, наприклад, була пов'язана з великою кількістю унікаємо тем [12] і більшою сприймається загрозою відносинам .

Сексуальна комунікація- міжособистісна комунікація, яка включає в себе вербальне і невербальне взаємодія між партнерами на теми, пов'язані з сексом і сексуальністю.

Мета сексуальної комунікації - це досягти взаємно задовольняють сексуальних відносин. Сексуальна комунікація дозволяє калібрування сексуального взаємодія партнерів, тобто дозволяє партнерам позначати бажане і небажане поведінку один одного і таким чином позитивно або негативно підкріплювати його. Крім того, сексуальна комунікація сприяє проживанню взаємності і як наслідок дає можливість відчувати близькість у відносинах.

Передбачається, що сексуальна комунікація складається з таких компонентів як:

Сексуальне саморозкриття - це якість відносин, яке відображає наскільки партнери розкривають один одному інформацію про свої сексуальні установки та вподобання.

Динаміка сексуального прийняття- цей компонент включає в себе категорії прийняття саморозкриття партнера. Наскільки вони приймають захоплення і сексуальну поведінку партнера, наскільки вони його підтримують.

Сексуальна адаптація- в рамках якого людина вступає у взаємодію з якогось певного питання наприклад, сексуальних уподобань з партнером, маючи свої очікування, вимоги і бажання, які разом створюють його початкову позицію. Як тільки взаємодія на цю тему починається, різниця між позицією людини і фактичної реакцією іншого боку визначає, чи буде люди-

на адаптуватися чи ні. Але також це наскрізний процес, який відображає взаємодію між іншими компонентами сексуальної комунікації.

Сексуальне саморозкриття сприяє розвитку знання про себе і партнера, розуміння сексуальних «так» і «ні», його пов'язують з більш високим рівнем сексуальної задоволеності. Що ще важливо, велика ступінь сексуального саморозкриття пов'язана з позитивним сексуальною взаємодією і підвищеною задоволеністю відносинами. Наприклад, більше саморозкриття пов'язано зі збільшенням кількості повідомлень про любов, інтимності, привабливості, задоволеності й сліпого наслідування.

Важливо не тільки вміти висловлювати свої власні потреби, описувати поведінку, яке підсилює або придушує збудження особисто для них, і вказувати, коли у партнера виходить, а коли треба щось виправити, але також важливо вміти отримувати цю ж інформацію у свого партнера. Дуже важливо, також приймати зворотний зв'язок від свого партнера, що не захищаючись і не ображаючись. Участь в цьому типі відкритого спілкування про секс вимагає високого рівня довіри і прийняття. Задоволеність сексуальним спілкуванням сприяє сексуального задоволення, яке, в свою чергу, збільшує її адаптацію.

Виходячи з цього люди які вважають своїх партнерів більш чуйними, повідомлять про більш високому рівні близькості і глибині спілкування, а ті, хто був більш задоволений в своїх відносинах, будуть розглядати сексуальну комунікацію як більш корисну і менш ризиковану, що призведе до позитивного контексту сексуального спілкування. І навпаки, люди, які не впевнені в своїх відносинах, будуть розглядати спілкування на сексуальні теми.

РОЗДІЛ 2 ПРОЦЕДУРА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1 Характеристика вибірки

У дослідженні взяло участь 48 осіб, що знаходяться у відносинах і проживають з партнером разом більше 1 року. На даному етапі формування відносин вже сформовані усталені патерни поведінки і взаємодії. Вік респондентів варіюється від 23 до 30 років, це необхідно для додання вибірці однорідності та репрезентативності.

2.2 Характеристика методів дослідження

Дане дослідження суб'єктивного досвіду партнерів складалося з декількох методів. Спочатку піддослідним пропонувалося пройти глибинне інтерв'ю, з елементами нарративного інтерв'ю Медігана.

Глибинне інтерв'ю - якісний метод, який базується на детальному вивченні досвіду випробовуваних. Для нього характерне індивідуальне дослідження респондентів, нелінійність ходу, структура питань гнучка і підлаштовується під час інтерв'ю [16]. Були обрані наступні типи питань: відкриті, уточнюючі і структурують для максимального охоплення досвіду, також для дослідження ціннісного поля відносин партнерів ми додали питання, що ґрунтуються на нарративном інтерв'ю Медігана [18].

Сексуальна комунікація передбачає, що людина має можливість по різному повідомити про свій досвід для того, щоб підкріпити або відрегулювати поведінкові прояви партнера на свою адресу. Ефективна сексуальна комунікація повинна бути добровільною, тому в питаннях інтерв'ю було важливо приділити увагу підставах вибору людини.

Відповідно до теорії розвитку особистості Е. Еріксона 20-30 років - це вік молодості або ранньої зрілості. На етапі ранньої зрілості основна область соціальних відносин людей - це романтичні відносини, це означає, що саме в цей час людина найбільше сконцентрований на побудові близьких романтич-

них відносин. Саме на цьому етапі, коли ідентичність особистості вже сформована, починають розвиватися такі полярні якості, як здатність до близькості іншою людиною або ізоляція в процесі проходження конфлікту довіри «наскільки я можу віддатися іншій людині?». І в результаті прогресивного розвитку на даному етапі людина отримує здатність співпраці в близьких відносинах.

Відповідно, можна припустити, що навички, які допомагають або заважають ефективній сексуальній комунікації партнерів, будуть пов'язані зі здібностями до інтимності у відносинах взагалі, тобто навичками, сформованими саме на етапі молодості або ранньої зрілості. Таким чином, люди у віці, відповідному даному етапу, будуть найбільш релевантною вибіркою для даного дослідження. що навички, які допомагають або заважають ефективній сексуальній комунікації партнерів, будуть пов'язані зі здібностями до інтимності у відносинах взагалі, тобто навичками, сформованими саме на етапі молодості або ранньої зрілості. Таким чином, люди у віці, відповідному даному етапу, будуть найбільш релевантною вибіркою для даного дослідження. що навички, які допомагають або заважають ефективній сексуальній комунікації партнерів, будуть пов'язані зі здібностями до інтимності у відносинах взагалі, тобто навичками, сформованими саме на етапі молодості або ранньої зрілості. Таким чином, люди у віці, відповідному даному етапу, будуть найбільш релевантною вибіркою для даного дослідження.

У даній вибірці є обмеження. Ті люди, які погодилися брати участь, не відчувають значних труднощів з тим, щоб говорити на сексуальні теми, значить вони можуть показати більше усвідомленості і саморозкриття по відношенню до партнера, ніж в середньому.

Для обробки даних був обраний метод феноменологічного інтерпретативного аналізу.

Такий метод ґрунтується на потреби отримати найбільш повне і глибоке опис життєвого досвіду однорідної групи респондентів про конкретний

явище. Респонденти намагається передати і відтворити смисл своєї картини світу, в свою чергу, дослідник намагається їх сприйняти. Як метод, ІРА пов'язаний з герменевтикою і теоріями інтерпретації [11]. Він торкається різних аспектів життєвого досвіду, починаючи від бажань, почуттів, мотивів, системи переконань, закінчуючи конкретними діями. Важливим аспектом проведення досліджень подібного роду, стає мінімізація впливу дослідника на результати.

По-перше, цей метод містить кілька етапів: обробка інтерв'ю, виділення тим з кожної важливої репліки респондента, обробка цих тем і приведення їх з подальшим утворенням мети. Етапи дозволяють нам виділити найбільш суттєві сенси, які супроводжують тему сексуальної комунікації в усталених парах. Також під час обробки, на кожному етапі відбувається звірка з первісної інформацією, необхідна для мінімізації відхилень від початкового тексту [1].

По-друге, в даному дослідженні, беруть участь дослідники, кожен з яких виконує як проведення інтерв'ю та їх інтерпретацію, так і перевірку результатів інтерв'ю та інтерпретацій другого дослідника. Все це впливає на кінцеві результати дослідження, знижуючи рівень особистісного впливу дослідника.

Далі було проведене опитування для дослідження рівня соціально-психологічної та сексуально-поведінкової адаптації подружньої пари Д. Л. Буртянським і В. В. Кришталем. Опитувальник спрямований на визначення рівня соціально-психологічної і сексуально-поведінкової адаптації подружжя.

При оцінці соціально-психологічної адаптації визначають наявність або відсутність почуття любові до представника пари, наявність або відсутність рис характеру у одного з подружжя, що викликають негативне ставлення в іншого, відповідність або невідповідність світогляду і переконань у подружжя, відповідність або невідповідність морально-етичних і естетичних установок у подружжя, відповідність або невідповідність кожного з подружжя.

жя бажаного образу в поданні іншого, відповідність або невідповідність домінуючої мотивації, відповідність або невідповідність ціннісних орієнтацій, відповідність або невідповідність бажаних програм проведення дозвілля подружжя, відповідність або невідповідність інтелекту, відповідність або невідповідність матеріально-побутового стану сім'ї запитам кожного з подружжя, ставлення до статевого партнера як до чоловіка або дружини, батька або матері, господаря або господині, працівникові або працівниці, громадянину або громадянці.

При оцінці сексуально-поведінкової адаптації визначають відповідність або невідповідність уявлення про поведінку одного статевого партнера поведінки іншого в період підготовки, під час і після статевого акту.

Методика Айзенка дозволяє визначити рівень загальної задоволеності шлюбом, його сексуальним аспектом, виявити відхилення у сексуальній поведінці, провести діагностику фемінності та маскулінності.

Для вимірювання психологічної статі особистості було використано статево-рольову методику С. Бем [BSRI]. Методика запропонована для діагностування психологічної статі що визначає ступінь андрогінності, маскулінності та фемінності особистості. Опитувальник містить 60 тверджень на кожне з яких досліджуваний відповідає «так» чи «ні», оцінюючи тим самим наявність або відсутність у себе названих якостей. Даний тест побудований за типом завдання, де є правильна відповідь. У тесті передбачається деякий еталонний варіант поведінки, який відповідає компетентному, впевненому, партнерського стилю.

РОЗДІЛ 3 РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

3.1 Загальний опис результатів особливості сексуальної комунікації в парі

В ході аналізу були виділені кластери, що відображають зміст основних тем інтерв'ю. Кожна з цих тем, так чи інакше виявлялася в інтерв'ю з кожним респондентом або, як мінімум, у більшості з них.

Кластер ініціатива в сексуальному взаємодії об'єднує широкий спектр тем, що показують те, яким чином відбувається трансляція сексуального бажання, як сприймаються ролі, приписувані партнерами собі і один одному, а також те, як в парі прийнято проявляти ініціативу.

Часто в інтерв'ю ми виявляємо обговорення теми того, хто проявляє ініціативу, хлопець або дівчина, а також обґрунтування тієї чи іншої позиції.

Щоб звернутися до неї, можна подивитися на список тим, тез, отриманих в ході аналізу інтерв'ю:

- 1 Ініціативу проявив чоловік, так і повинно бути
- 2 Відсутність ініціативи з боку дівчини
- 3 Сексуальна гра супроводжувала спілкування, а коли прийняв рішення, що може зблизитися, брав невербальні спроби ініціативи
- 4 Під час першого разу швидко перейшли до дії, а початком цього дії послужила ініціатива чоловіки, але у обох було розуміння
- 5 Спочатку планував зробити крок, покликати до себе
- 6 Дівчина соромилася і дала зрозуміти, що не проявлятиме ініціативу
- 7 Відповідальність за зближення повністю на чоловікові
- 8 Ініціативу проявила дівчина, причому, коли зі зворотного боку не було уваги
- 9 Ініціатива з боку дівчини
- 10 Відсутність опору - знак згоди
- 11 Обидва виявляють ініціативу. ролі нефіксовані
- 12 Обидва партнери не виявляють ініціативу в розмовах про секс

13 Пробувала проявляти ініціативу в сексі, пропонувала подивитися

порно, але не отримувала реакції, це вбивало бажання продовжувати

14 Якби вона проявляла ініціативу і показувала, що хоче його, то це б радувало його

15 Недолік ініціативи з боку чоловіка

Список тем, що показують те, як відбувається трансляція сексуального бажання:

- Сексуальні дії починаються з наміри, навіть якщо ініціатива виходить не від мене
- Партнер проявляє ініціативу, через невербальне і вербальне
- Сексуальне бажання позначається невербально
- Під час сексу можна словами сказати про бажання або поправити
- До сексу простіше висловити бажання невербально
- Ініціатива тільки в невербальному непрямому вигляді, відсутність вербального контакту
- Ініціативу можна проявляти і вербально, і невербально. Але вербально вона частіше непряма
- Сексуальна гра супроводжувала спілкування, а коли прийняв рішення, що може зблизитися, брав невербальні спроби ініціативи
- Внутрішнє відчуття послужило поштовхом до прояву ініціативи
- Спочатку планував зробити крок, покликати до себе
- Відсутність ознак згоди
- Можна сказати прямо, що хочеш сексу своєму партнерові
- Найчастіше, ініціатива в сексі відбувається невербально
- Ініціатива вербальна і невербальна, вільно говорять про секс і сексуальність проходить через побутове життя
- Сексуальна комунікація починається з тілесного контакту
- Ініціатива проявляється прямо і вербально
- Хвилювання простіше подолати через невербальні прояви ініціативи

- Пробувала проявляти ініціативу в сексі, пропонувала подивитися порно, але не отримувала реакції, це вбивало бажання продовжувати

Цей список показує актуальність смислового поля кластера ініціативи для вибірки. Частота проявів тим варіюється, незважаючи на те що ми бачимо різні грані проявів, що стосуються ініціативи, виходячи з наведених інтерв'ю ми можемо припустити деякі тенденції, відображених у висновках нашого дослідження.

Кластер трансляції відмови від сексуальної взаємодії ще один важливий блок, що з'являється в інтерв'ю. Цей кластер про те, як партнери відмовляють один одному в сексуальних проявах, це стосується не тільки безпосередньо сексу, але все, що сприймається партнерами сексуальним. Як вони сприймають відмови свого партнера, а також образ реакції партнера на свою відмову. Сюди ж відноситься і те, як партнери ведуть себе відповідно до цього.

Можна простежити через теми:

- Відмова в сексі важко приймається, особливо коли він частин
- Знижується бажання, коли причина відмови незрозуміла
- Нерозуміння причин відмови викликало враження небажання сексуальної близькості від дівчини в цілому
- Слова, поправляють під час сексу - знижували бажання сексу, а також викликали образу
- Спокійно переривав секс, за власними відчуттями
- Якщо не хочу сексу, найчастіше говорю словами, але це буває, коли у мене щось не в порядку
- Невербально можна відмовити, що не відповідаючи на сексуальну гру
- Якщо сексуальне збудження під час сексу пропадало, то сексуальну гру не переривав
- Пробував сам себе розігнати, повернути збудження і знову повністю включитися в гру

- Не завжди легко говорити про негативні почуття або відмови
- Сексуальна гра може викликати агресію
- Приймаються відмови з обох сторін
- Складно сприймається відмова, якщо щось було заплановано, була якась домовленість, але не відбулося
- Якщо не промовляти емоції, то вони можуть збиратися і вилитися в конфлікт
- Є негативні почуття, які варто обробити самому, але якщо не виходить, то потрібно обговорити
- Можуть виникнути проблеми, якщо партнер буде часто відкидати сексуальні фантазії
- Якщо щось не влаштовує, то не варто це продавлювати і обговорювати більше одного разу, тому що є інші речі, які задовольняють
- Якщо бачу, що щось не подобається, то я не буду говорити про це
- Боялася образити хлопця відмовою
- Відмовляю найчастіше вербально
- Чи не відчуваю дискомфорту від його відмов
- Боюся, що він в глибині душі розчарований і ображений на мої відмови
- Якщо пропаде бажання, то потрібно довести сексуальне взаємодія до кінця доступними засобами і потім "злитися потихеньку". Це турбота про партнера, щоб її не образити
- Відмова викликає нерозуміння з боку партнера
- Відмова приймати прикро
- Сказати прямо краще, так як це чесно, і ти не обманюєш партнера, навіть якщо він ображається
- Є бажання саморозвитку, бажання не реагувати погано на відмови.
- Від відмов страждає самоцінність
- Важко сприймати відмову партнера
- Є стоп-слово, для того щоб зупинитися

Функції сексуальної комунікації - великий кластер, найбільш повно відображає її зміст структурно і за функціями. Через нього ми простежуємо основні вектори впливу сексуальної комунікації на відносини в парі.

Серед функцій можна виділити комунікативну і експресивну, що виражаються через саморозкриття партнерів і динаміку його прийняття.

Формування сексуальної ідентичності, то, як один пізнає себе через іншого і співвідносить себе з ним і собою.

Калібрування сексуального взаємодії, яка ніколи то, як відповідно до результатів сексуальної комунікації поводить пара і як вони регулюють свою поведінку і поведінку партнера.

Також обговорюється що слідство успішної комунікації - це проживання взаємності, близькості, або ж почуття дистанції і недовіри в разі її провалу. У нашому випадку, близькість і інтимність виділені в окремий кластер, так як за цією темою лежить об'ємний пласт інформації. Звернемо увагу на список тим кожної виділеної функції.

Саморозкриття Я - Партнер:

- Розуміння свого бажання стало мотивом для розмови про секс
- Говорив про секс, щоб знати думку і не отримати відмову
- Розмова про секс - повага до партнера
- Можу бентежитися, коли говорю про секс, але не отримую негативну реакцію і тому, можу говорити
- Можна розповісти їй все, що завгодно, але іноді це викликає сором
- Всі сексуальні питання обговорюються, обидва партнери готові чути і приймати
- Некомфортні речі можна сказати тільки в комфортній обстановці
- При висловленні негативних почуттів або дискомфорту, найстрашніше отримати осуд
- Обговорюємо, якщо хочеться спробувати щось нове
- Складно розмовляти на тему сексу

- Хочеться більшого розуміння партнером
- Бувало так, що отримував негатив на слова про дискомфорт
- Почуття безпеки дозволяє говорити про секс відкрито, "Що за це нічого не буде"
- Вони обидва говорили навіть в процесі сексу, що подобається або не подобається
- просто говорити про секс, коли все добре в сексі і відносинах, якщо інакше, то краще промовчати
- Якщо щось не подобалося, то не обговорював, а обмірковував сам.
- Спочатку обрали позицію обговорювати секс і все, що пов'язано
- Коли відбуваються розбіжності, але бажання щось здійснити є, буває складно говорити, тому що страшно образити партнера.
- Складно говорити речі, які можуть викликати негативну реакцію, навіть якщо подібне раніше її не викликало
- Мовчання про свої бажання приносить дискомфорт
Ухвалення саморозкриття партнера:
- Розчаровує, що мій партнер хоче більше, ніж я
- Обговорюють, коли розбіжність бажань стає проблемою
- Мені добре, і я хочу спілкуватися з цією людиною і любити далі
- Задоволеність сексуальним життям, незадоволеність кількістю сексу
- Партнер може відмовитися від того, що не подобається
- Не влаштовує те, як починається сексуальна близькість
- Є відчуття, що знаю бажання партнера
- Легко приймати перевагу партнера
- Приймати те, що частково не подобається, тому що це подобається їй
- Більше ініціативи в нововведення виходять від хлопця, так як я не відчуваю потреби в нововведеннях в сексі
- Було важко приймати невизначеність партнера в розмові про секс

- Думаю, що мій партнер мені не все розповідає, але мене це не турбує. Якщо він щось приховує, то це нормально
 - Складно сказати, чи є переваги партнера, які вона не може прийняти
 - Партнер не докладає зусиль, щоб вона говорила про свої бажання
 - Саморозкриття партнера не задовольняє, хочеться, щоб говорив більше
- Формування сексуальної ідентичності:
- Хочу менше, ніж мій партнер
 - Партнер вважає, що є збайдужіння, респондент так не вважає
 - Партнер як учитель, вона мене вчить як правильно
 - Подобається, коли краще партнеру. Чи не говорить про себе
 - Завдяки відносинам хотіла розвиватися в сексі і шукала інформацію, секс блогери допомогли почати розмовляти про секс
 - Мені не комфортно від того, що він вибудовує комунікацію по-іншому, ніж я звикла
 - Бракує прояви почуттів і емоцій у хлопця
 - Складно говорити, бо не виховали і не навчили
 - Хочеться завжди різного, різної сексуальності. Те, що переваги і бажання бувають різні турбує
 - Розумію, що партнер погано почуває моє тіло, роблю, що подобається сама
 - Розуміти себе можна через іншого
 - Сексуальне саморозкриття можливо за умови особистої близькості
- Калібрування сексуального взаємодії:
- Нічого не треба змінювати в сексуальному житті, все влаштовує
 - Секс став більш різноманітним
 - Хочеться більше звичайного сексу, але йде на поступки партнеру
 - Якщо хочеться чогось час сексу, то зазвичай я відмовляюся від цієї думки, тому що боюся збити настрій
 - Комфортніше планувати реалізацію якихось фантазій заздалегідь

- Сексуальне життя зараз менш бурхлива, ніж на початку
- Є певні патерни поведінки, які подобаються, дотримується їх
- Стабільна життєва ситуація, допомагає вибудовувати сексуальні відносини.
- Багато говорили, багато пробували, що дозволило оптимізувати сексуальну комунікацію і сексуальне життя
- Зараз звичайний побутовий секс, від якого всім добре
- Стали менше говорити про секс, тому що і так вже все відомо
- Сексуальні стосунки, які є вибудовували довго
- Легка сексуальність через дотики, які не мають на увазі секс протягом життя з цим партнером
- Складно налагодити сексуальні відносини без зворотного зв'язку
- Йшов на компроміси, якщо я щось роблю, що мені не подобається, то і вона робить так само і навпаки

Наступний кластер - сексуальна комунікація при першому сексуальному контакті. Під цим ми маємо на увазі те, як партнери приймали рішення про зближення, чи був це усвідомлений крок, що підштовхнуло їх почати відносини і яким чином це відбувалося, а також те, що сприяло продовженню і розвитку цих відносин.

Ось список тем, які респонденти виносили на обговорення:

- Коли почали ближче спілкуватися, як друзі, вона сподобалася і це послужило причиною поступового зближення
- Хотілося залишатися близьким і знаходитися близько фізично
- Я відчував близькість і це стало тим особливим, що підштовхувало зблизитися
- Внутрішній клацання, усвідомлення, що можна продовжувати сексуальне взаємодія
- Інтуїтивне рішення про продовження
- Рішення прийшло в ході сексуальної гри

- Було внутрішнє розуміння того, що потрібно перейти до інтимної близькості в стосунках, так як був певний рівень відносин
- Заздалегідь думав, чи вийде побудувати з цією дівчиною відносини
- Відчував моральне задоволення від того, що зробив іншій людині приємно і це породило бажання продовжувати
- Не було усвідомленого рішення про сексуальний контакт
- Зближення давалося легко і відчувалося природно
- Відчуття близькості, бажання близькості
- Мотивом до зближення стало те, що в один момент поцілунків, обіймів і розмов стало недостатньо. хотілося більшого
- Стала відчувати бажання зблизитися, коли стало не вистачати старого рівня взаємодій
- Сексуальне взаємодія стало двигуном зближення
- Рішення зближуватися було неусвідомленим
- Зважилася на зближення, тому що партнер побачив в ній гарне.
- Двигун зближення - сподобалася людина, захотілося дізнатися більше
- Обидва розуміли, що хочуть продовжити
- Любов стала причиною, по якій захотіла зблизитися
- Розуміння, що ця людина доріг, дозволило піти на зближення, незважаючи на перешкоди у вигляді стресу
- Бажання проводити з людиною 24 години на добу і все
- Двигун зближення - внутрішнє відчуття.
- Виявляли бажання інтимної близькості, але до сексу ще не доходили.

У попередніх кластерах зачіпалася тема сексуальної ідентичності, пов'язаної з формуванням образу власної сексуальності, через сексуальну комунікацію з іншим. Але також ми часто помічали, що існує зіставлення або протиставлення образу своєї сексуальності якійсь нормі, наші респонденти посилалися на те "як у інших \ як у нормальних людей \ як у всіх", що наштовхує на думку про існування деякого образу сексуальності сприйнятого

і прийнятого ззовні. Так чи інакше це відображено в кластері, який ми позначили як соціальна норма. Мова не про загальноприйнятою нормою, але образі цієї норми в досвіді наших респондентів. Теми, найкращим чином показують їхню позицію:

- Складно говорити партнеру про наявність великого попереднього сексуального досвіду
- Є правильні думки і почуття про секс і неправильні
- Є правильні дії і неправильні
- Соціальні норми, дівчина не повинна погоджуватися на секс не відразу
- Жорсткі рамки процесу зближення [то, як правильно потрібно зближуватися]
- Чи не зважилася б переспати з людиною після першого побачення, як би не тягнуло, так як це неправильно
- Спеціально стримувала себе від сексу
- Відповідність соціальної нормі
- Всім відомо, що чоловіки хочуть сексу більше, ніж жінки
- Якщо я не хочу сексу, то я не в порядку
- У нашому суспільстві, говорити про секс неправильно
- Якщо в 25 не можеш говорити про секс і думати про те, що хочеш сексу, то ти ненормальна
- Було соромно за те, що хочу сексу. Якщо я хочу сексу, то це привід соромитися
- Я погана, що забула випити таблетку і тепер хлопець терпить секс в презервативі, хоч він це і сприйняв абсолютно нормально. Я ніби позбавляю його задоволення

Кластер перешкоди на шляху до задоволення сексуальної комунікації включає в себе те, чому люди зазвичай відчують труднощі з побудовою ефективної сексуальної комунікації з партнером: що їм заважає, чому вони відчують страх і сором, які зусилля готові прикладати і що готові долати

для того, щоб все-таки поговорити на хвилюючу тему. До даного кластеру також відноситься процес саморозвитку, до якого призводить подолання цих труднощів. Важливо відзначити, що у тих людей, які відчувають найбільші складнощі, звичайно вони часто супроводжуються запереченням або іншими психологічними захистами.

- Тема труднощів, подолання бар'єру, тема прикладання зусиль
- Потреба в розвитку
- Дистанціювання від своєї сексуальності
- Гумор як дистанціювання від емоцій.
- Знецінення свого досвіду
- Є бажання навчитися чіткіше і детально говорити партнеру що робити
- Різниця досвіду: у чоловіка сильно більше досвіду
- Внутрішня робота
- Хочеться менше відволікатися, відчувати більше залученості під час прелюдії, краще концентруватися
- Спочатку потрібно розібратися зі своїми проблемами, потім говорити, що хочеш від іншого
- Іноді хочеться, щоб він зрозумів мої натяки
- Хотілося б відкритості в комунікації з його боку, так як її відсутність породжує невизначеність
- Партнер не йде на контакт і це проблема
- Якщо говорити на серйозні теми, то партнер закривається
- Хочеться навчитися обговорювати сексуальні теми безпосередньо, називати речі своїми іменами, без натяків і непрямой комунікації
- Хочу позбутися від нездатності говорити прямо те, що у мене в голові
- Треба діяти [зусилля, проходження через бар'єр зусиллям]
- Хочеться щоб відмова сприймався без його участі, пояснень, розмов
- Хотілося б частіше говорити про свої бажання, навіть факт наявності бажання

- Хочеться, щоб навчилися відкрито говорити про те, що не хочуть сексу в даний момент, в момент виникнення бажання, невідкладно
- Був досвід сварки, який показав, що треба промовляти емоції. І після цього стали вчитися [Питання зростання, через зусилля] [ситуація розвитку]
- Складно говорити партнеру про наявність великого попереднього сексуального досвіду
- Дисконфортно обговорювати своїх колишніх партнерів
- Важко говорити про секс, щоб поговорити, треба себе переборювати
- Не кажемо про секс, нічого обговорювати
- Розвиток, прагнення до поліпшення сексуальної комунікації
- Відчуває нерозуміння з боку партнера
- Хочеться завжди різного, різної сексуальності
- Чи не знає, чого і коли може захотіти в сексі
- Розмовляти на сексуальні теми складно, тому що соромимося.
- Не можу просто взяти і поговорити про все, розповісти про свої бажання та вподобання
- Коли з'являються розбіжності в бажаннях, партнер багато хоче, а я ні. І це проблема
- Якби я часто отримував засудження або негатив, то не зміг би так відкрито розмовляти
- Приватне намір і настрої допомагають через зусилля долати внутрішній бар'єр і затискачі
- Можу бентежитися, коли говорю про секс, але не отримую негативну реакцію і тому, можу говорити
- Секс через зусилля, потрібно відчувати, потрібно хотіти сексу
- Відносини без сексу не задовольняють, але влаштовують. Потрібно чимось жертвувати, щоб робити те, що ти хочеш

- Вибудувати відносини непросто, це величезна внутрішня робота, а також робота над відносинами
- Внутрішній заборона на прояв своєї сексуальності

Кластер кордону сексуального взаємодії описує те, як люди відокремлюють сексуальне взаємодія від несексуального, проходять ці межі жорстко або більш гнучко. Також до цього кластеру відносяться теми, в яких люди визначають сексуальний контекст.

- Включає в секс те, що має на увазі сексуальний підтекст
- Одні і ті ж дії, можуть бути сексуальними, а можуть ними і не бути
- Все залежить від наміру, якщо є внутрішнє сексуальне бажання, то потенційно сексуальне дію стає сексуальним
- Фізичний контакт і прелюдії включені в секс
- Секс - це те, чого віддається сексуальний сенс їм самим
- Все тактильні взаємодії, суб'єктивно включені в сексуальну гру, відносяться до сексу
- Дії стають сексуальними, коли я відчуваю, що вони сексуальні
- Сексуальне взаємодія включає все, що може привести до сексу
- Секс в широкому сенсі - будь-яка дія, що здійснюється з сексуальним підтекстом
- Секс - прояв близькості
- Секс - це прелюдія і проникнення
- Дії можуть бути сексуальними і не сексуальними, в залежності від внутрішнього відчуття і контексту
- Статевий акт не єдина, але обов'язкова частина сексу
- Важливий контекст того, що відбувається [сексуальний контекст]
- Секс починається з розуміння того, що буде секс, з внутрішнього почуття \ розуміння
- Внутрішнє відчуття бажання інтуїтивно і не рефлексує [розуміння бажання]

- Сексуальна комунікація, як комплекс заходів, що призводить до сексу, включає в себе: розмови про секс, флірт, потім слід прелюдія, вона дає розуміння, що секс буде. І сам статевий акт як висновок і мета [що входить в секс]
- Бажання впустити людину в своє життя - це вже сексуальне взаємодія
- Передчуття - це частина сексуального взаємодії
- Вказує на те, що включає в секс з точки зору негативу.
- Включає в секс: оральний, анальний, петтінг
- Поцілунки або флірт не зважають сексом
- Секс - це те, що включає в себе генітальний контакт
- Жорстке поділ сексуальних взаємодій
- Спеціальна атмосфера, яка створює сексуальний контекст
- Справжній секс - це про почуття, коли ти хочеш доторкнутися, коли виникає енергія
- Секс - дуже інтимна дія
- Розмови на тему сексу можуть бути включені в секс, якщо є внутрішнє відчуття сексуальності відбувається
- Сексуальне почуття не завжди повинно призводити до сексу, але хочеться, щоб приводило
- Секс - це спосіб показати близькості в стосунках
- Секс - це важлива частина життя, не можна не говорити про те, що важливо
- Спільна мастурбація, це теж секс
- Обійми з іншою людиною можуть викликати ревності
- Відчуття близькості найважливіший елемент відносин, але секс не єдиний можливий варіант прояви близькості
- Складно визначити, що включається в секс
- Секс, як відпочинок \ Секс як інструмент налагодження відносин [як комунікація]

- Інтимна близькість - то, що має сексуальний контекст, але без проникнення [межі сексу]

Секс - як один з етапів зближення в ході аналізу були виділені кластери, що відображають зміст основних тем інтерв'ю. Кожна з цих тем, так чи інакше виявлялася в інтерв'ю з кожним респондентом або, як мінімум, у більшості з них.

Таким чином, всі респонденти в інтерв'ю позначали трансляцію ініціативи як значущий аспект сексуального бажання. Їх відповіді містили опис і суб'єктивне обґрунтування гендерних ролей в прояві ініціативи в їх парах; досліди прояв ініціативи при першому сексуальному контакті; приклади вдалих і невдалих дослідів демонстрації ініціативи, а також їх наслідків.

Респонденти також відзначають, що користуються вербальними і невербальними способами вираження сексуального бажання; невербальні частіше описуються як менш ризиковані. В основному партнери говорили про спонтанної виникненні ініціативи, один партнер повідомив про те, що планував прояв ініціативи заздалегідь.

3.2 Результати дослідження

На основі аналізу літератури нами була сформульована теоретична модель сексуальної комунікації, що описує, як відбувається вербальне і невербальне спілкування партнерів на теми, пов'язані з сексом і сексуальністю. Відповідно до цієї моделі, сексуальна комунікація складається з трьох компонентів:

- Сексуальне саморозкриття - це якість відносин, яке відображає наскільки партнери розкривають один одному інформацію про свої сексуальні установки і перевагах [27].
- Динаміка сексуального прийняття- цей компонент включає в себе категорії прийняття саморозкриття партнера. Наскільки вони приймають захоплення і сексуальну поведінку партнера, наскільки вони його підтримують [3].
- Сексуальна адаптація- це фрейм, рамках якого людина вступає у взаємодію з якогось певного питання [наприклад, сексуальних уподобань] з партнером, маючи свої очікування, вимоги і бажання, які разом створюють його початкову позицію. Як тільки взаємодія на цю тему починається, різниця між позицією людини і фактичної реакцією іншого боку визначає, чи буде людина адаптуватися чи ні. Але також це наскрізний процес, який відображає взаємодію між іншими компонентами сексуальної комунікації.

Згідно з отриманими емпіричним даними необхідно відзначити, що темі ініціативи в сексуальному взаємодії люди приділяють так багато уваги, що ми пропонуємо розглядати цю тему як окрему частину процесу адаптації. Ступінь фіксованості гендерних ролей, жорсткість сценарію взаємодії, способи трансляції сексуального бажання, якими користується людина, непрямі або прямі способи проявляти ініціативу - це частина позиції людини, якій він володіє ще до початку взаємодії з партнером і привносить в комунікацію з партнером з минулого досвіду.

Найчастіше серед респондентів зустрічалася позиція, що ініціативу в сексуальному впливі більше проявляє чоловік, і в деяких випадках це було на рівні норми. Важливо відзначити, що в такому випадку відповідальність за сам процес зближення лягала практично повністю на чоловіка. Часто чоловіки, чий партнер в парі - жінка з такою позицією, говорять про брак ініціативи з боку жінки .

У таких випадках варіанти прояву ініціативи у жінки - за допомогою красивої білизни, за допомогою натяків, а також за допомогою жартів в форматі непрямой комунікації.

Але є і протилежна позиція, коли жінка проявляє більше ініціативи. Тоді і в житті даний патерн буде зберігатися, ініціатива і відповідальність за ефективність сексуальної комунікації будуть на жінці. Зазвичай в такому випадку це пов'язано з відсутністю жорстких гендерних ролей в парі в принципі, не тільки на рівні сексуальної комунікації, а на рівні міжособистісної комунікації в принципі. Дуже часто в такій ситуації жінка каже про брак ініціативи з боку партнера.

Найефективнішою стратегією виявилось, коли обидва партнери виявляють ініціативу. Коли кожен з партнерів відчуває, що може сказати про своє бажання безпосередньо, то це формує відчуття близькості між партнерами. Як правило, можливість прямо висловлювати бажання і проявляти ініціативу пов'язана з безпечним середовищем і довірою в парі, прийняттям та позитивною реакцією на ініціативу.

Співвідносячи отримані від респондентів дані з нашої теоретичною моделлю, можна помітити, що кластер функції сексуальної комунікації підтверджує її, привносячи при цьому нову інформацію. Через функції можна простежити і компоненти сексуальної комунікації. Наприклад, відповідаючи на питання про те, яким чином відбувається розкриття інформації про власні почуття, бажання, потреби, загалом все те, що ми включаємо в компонент саморозкриття.

Саморозкриття дійсно виступає категорією повідомлень особливого роду, яка перетворює природу відносин, в свою чергу, впливають на зміст і наслідки саморозкриття [30]. Люди, незалежно від того, чи було рішення відкритості розмов на сексуальні теми на самому початку відносин або ті, хто прийшов до цього в процесі відносин, повідомляли про відчуття близькості, комфорту і відкритості, більшої задоволеності як сексуальною взаємодією, так і романтичних відносин. Найбільш яскраво відбивається в темах респондентів, виділених в кластері функцій, а також кластері перешкод на шляху до задоволення сексуальної комунікації, через труднощі і їх подолання особливо добре простежуються результати.

Почнемо з того, що люди повідомляють про своє рішення, чому взагалі для них це важливо, говорити зі своїм партнером в контексті сексуальної комунікації. Найчастіше, проявляються теми вирішення і запобігання конфліктам, другою причиною стає бажання поліпшення якості розуміння один одного і в слідстві поліпшення відносин.

В рамках теми саморозкриття, слід розглянути ще один кластер, виявлений нами в ході дослідження. А саме те, з якими труднощами стикаються люди на шляху до задоволення сексуальної комунікації. Найчастіше, люди відзначають збентеження або сором, що виникає при розмовах на сексуальні теми, виходячи з наших даних, найчастіше воно проявляється у тих людей, які побоюються отримати осуд або несхвалення з боку партнера у час сексуальної комунікації. Люди, що повідомляють про комфортну і приймаючої атмосфери в комунікації, рідше повідомляють про негативні прояви дискомфортних відчуттів і побоювань, пов'язаних з саморозкриттям.

Ця атмосфера прийняття поєднується з виявленою темою зусилля, необхідного для реалізації потреби в саморозкриття. Респонденти повідомляють, що у відносинах з романтичним партнером і через нього, вони розвиваються, в тому числі і в рамках сексуальної комунікації, зусилля часто необхідно навіть тоді, коли немає досвіду негативної реакції в цих конкретних відносинах.

Виходячи з всього формується висновок що ми приходимо до наступного компоненту моделі сексуальної комунікації - динаміка прийняття саморозкриття партнера. Через те, як людина приймає саморозкриття партнера, як показують дослідження, виявляється довіру або недовіру до партнера, можна визначити рівень напруги або його відсутність і те, наскільки партнер готовий до зустрічі з партнером в контексті сексуальної комунікації. Наші дані показують, що основними проблемами, виступають суб'єктивна недостатність саморозкриття партнера. Зворотна ситуація, коли партнер розповідає свої бажання, але вони не відповідають темпераменту або образу сексуальності приймає партнера. Коли партнери повідомляють про успішну комунікації і прийняття саморозкриття один одним, це позитивно співвідноситься з категоріями стабільності, задоволеності відносинами.

В ході дослідження розкрилися цікаві особливості, що показують як партнери відносяться до відмов в сексуальної комунікації в обидві сторони, стало зрозуміло, що він займає особливе місце в динаміці відносин і патернах сексуальної комунікації у партнерів. Наприклад, більшість респондентів говорили про труднощі, пов'язані з відмовами. Часто відмова пов'язана зі страхом образити партнера, навіть якщо не було попереднього негативного досвіду і відмова сприймався позитивно, часто це призводить до мовчання про свої почуття, і люди роблять те, що не стали б робити в разі успішної комунікації. Також варто відзначити якщо все-таки партнер готовий дозволити собі відмовити, то найчастіше це відбувається невербально і побічно, наприклад, просте відсутність відповіді на сексуальні прояви.

Компоненти проявляються через динаміку сексуальної взаємодії. Це про те, як люди вибудовують свою поведінку відповідно до свого чином сексуальних відносин і інформацією, отриманою від партнера в ході сексуальної комунікації. Основна особливість, яка виникає в парах, які живуть довше року разом, це зниження інтенсивності емоцій, проживаємо при сексуальної комунікації, вона вписується в контекст постійної взаємодії і сприймається чимось звичайним, в порівнянні з початком відносин. Також

респонденти наголошують на тому, як позитивно зворотний зв'язок і саморозкриття партнера впливають на оптимізацію взаємодії і як наслідок задоволеність стосунками у обох партнерів.

У всіх респондентів є свої власні уявлення про норму, зумовлені особливостями виховання або культурними особливостями. Найчастіше висловлювані уявлення про норму ставилися до того, який час оптимально для жінки почекати, перш ніж йти на зближення з чоловіком. Це означає, що навіть у тому випадку, коли жінка усвідомлювала своє бажання, то вона все одно співвідносила його з соціальною нормою.

Також, багато респондентів часто оцінювали своє сексуальне життя на основі норми, наприклад, порівнювали частоту сексуальних контактів з тим, що в їхньому уявленні було б оптимальним.

Подання про норму накладаються на сексуальну комунікацію в парі і таким чином навіть в дорослому віці у людини можуть статися зміни в сексуальній ідентифікації, в залежності від партнера.

В межі сексуальної взаємодії для всіх респондентів питання розмежування сексуальної взаємодії та несексуального виявився складним і вимагає зусиль для відповіді.

Для кого-то в сексуальне взаємодія виявилось включено тільки проникнення, для когось в принципі генітальний контакт, а хтось розумів сексуальне взаємодія для себе більш широко, включаючи в нього не тільки поцілунки і флірт, а й передчуття. Для деяких взагалі, статевий акт з проникненням - це не обов'язкова частина сексу.

Важливо відзначити, що іноді вони і ті ж дії розцінювалися одним і тим же респондентом як сексуальні або як сексуальних, в залежності від контексту. Інакше кажучи, більшість людей визначають секст як то, чому вони надають сексуальний сенс.

Для багатьох людей сексуальне взаємодія виконувало або функцію показника ступеня близькості в стосунках, або функцію самого процесу зближення.

ВИСНОВКИ

На основі теоретичного аналізу, була виведена модель сексуальної комунікації, результати якої говорять що респондентів можна поділити на нові значущі одиниці та елементи, такі як сексуальне саморозкриття, сексуальна динаміка прийняття, сексуальна динамічна адаптація

Спираючись на отримані результати методик опитувань можна зробити висновок, що прояв ініціативи залишається за чоловіком, спочатку відносин виявляють її частіше невербально, так як це суб'єктивно безпечніше і менше ймовірність отримати пряму відмову, але коли відносини стають більш відкритими, ніж спочатку, часто відбувається, що ініціатива приймає вербальну форму, за рахунок того, що відносини стають безпечним середовищем для обох партнерів. Також результати показують що найчастіше респонденти говорять про задовольняють відносинах коли обидва партнери здатні та проявляють ініціативи, особливо вербально, так як це надає більше інформації кожній людині від партнерів.

Стосовно інтерв'ю респондентів - у всіх респондентів є свої власні уявлення про норму, зумовлені особливостями виховання або культурними особливостями. Найчастіше висловлювані уявлення про норму ставилися до того, який час оптимально для жінки почекати, перш ніж йти на зближення з чоловіком. Це означає, що навіть у тому випадку, коли жінка усвідомлювала своє бажання, то вона все одно співвідносила його з соціальною нормою.

Також, багато респондентів часто оцінювали своє сексуальне життя на основі норми, наприклад, порівнювали частоту сексуальних контактів з тим, що в їхньому уявленні було б оптимальним

Виявлено що головною метою ефективності сексуальної комунікації для партнерів є близькість, в іншому випадку, якщо комунікація неефективна, це викликає дистанціювання, напруженість, відчуття невизначеності і незадоволеності у відносинах.

На етапі початку відносин для більшості респондентів мотивом зближення виступав інтерес до іншого партнера і фактичне бажання перебувати фізично поруч, але не зважаючи на бажання зблизитися, деякі рефлексували і усвідомлювали свої почуття перед тим, як почати діяти, а деякі вважали за краще діяти спонтанно, а мотиви зближення усвідомлювали тільки в ретроспективі.

Аналізуючи результати опитувань по С. Бем можна сказати що більшість жінок відносять себе до типово жіночим рисам, таким, як поступливість, м'якість, чутливість, сором'язливість, ніжність, сердечність, здатність до співчуття, співпереживання. Соціальні стереотипи фемінності менше стосуються польових сторін особистості і успішності ділової кар'єри, але при цьому приділяють значну увагу емоційним аспектам.

У той час як більшість чоловіків мають маскулінність і відносять до типово чоловічим якостям відносять: незалежність, наполегливість, домінантність, агресивність, схильність до ризику, самостійність, впевненість у собі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамова, Г. С. Вікова психологія: Учеб. посібник для студ. Вузів / Г.С. Абрамова.. М.: Академія, 2019. 535с.
2. Адлер, А. Виховання дітей: Взаємодія підлог / А. Адлер. Ростов н / Д.: Фенікс, 2018. 448с.
3. Андрееенкова, Н. В. Сравнительный анализ удовлетворенности жизнью и определяющих ее факторов / Н. В. Андриенкова // Мониторинг. – 2010. – №5 (99). – 215с.
4. Аргайл, М. Психология счастья/ М. Аргайл – СПб.: Питер, 2003–271 с.
5. Денисенко, М. П. Сексуальна поведінка молоді / М. Денисенко, Ж.П. Далла Зуан.: 2011. 86с.
6. Дерягин, Г.Б. Кримінальна сексологія: курс лекцій / Г.Б. Дерягин. М.: Щит-М, 2018. 552с.
7. Бадиев, И. В. Типология акцентуаций характера у подростков / И. В. Бадиев // Вестник БГУ. – 2015 – №5. – 60 с.
8. Батаршев, А. В. Диагностика пограничных психических расстройств личности и поведения / А. В. Батаршев – М.: Изд-во Института Психотерапии, 2004. – 320 с.
9. Бахарева, Н.К. Субъективное благополучие как системообразующий фактор толерантности: автореферат дис. ... канд. психол. наук / Н.К. Бахарева. – Хабаровск: Изд-во Дальневосточного института психологии и психоанализа, 2004. – 26 с.
10. Бенко, Е. В. Обзор зарубежных публикаций, посвященных исследованию благополучия / Е.В. Бенко // Вестник ЮУрГУ. Серия «Психология». – 2015. – Т.8. – №2. – С. 5 – 13.
11. Бессонова, Ю.В. О структуре психологического благополучия / Ю.В. Бессонова // Психологическое благополучие личности в современном образовательном пространстве: сб. статей /Составитель: Ю. В. Братчикова. – Екатеринбург: Изд-во Урал. гос. пед. ун-т., 2013. – С. 30 – 35.

12. Бодалев, А. А. Общая психодиагностика / Аванесов В. С., Бодалев А. А., Столин В. В. – СПб.: Изд-во «Речь», 2006. – 443 с.
13. Водопшин, Д.П. Психологические свойства личности и их учет в процессе воинской деятельности / Д. П. Водопшин, И. А. Хациева // Материалы VIII Международной студенческой электронной научной конференции «Студенческий научный форум» - 2016. – 19 с.
14. Глейман, Г. Основы психологии / Г. Глейман, А. Фридлун, Д. Райсберг СПб: Изд-во «Речь», 2001. – 1248с.
15. Змановская, Е.В. (Психологія відхиляється / Є.В. Змановская. 2-е изд. М.: «Академія», 2014. 288 с.
16. Ільїн, Є.П., Диференціальна психофізіологія чоловіки і жінки / Є. П. Ільїн.: 2013. 544 с.
17. Каган, В.Є. Про сексології / В.Є. Каган. М.: Педагогіка, 2011. 493с.
18. Кащенко, Е.А. Сексуальна культура / Е.А. Кащенко. М.: Едіторіал УРСС, 2013. 272 с.
19. Келлі, Г. Основы сучасної сексології / Г. Келлі // Пер. з англ. СПб.: Пітер, 2015. 896 с.
20. Клейберг, Ю.А. Психологія девіантної поведінки: Навчальний посібник для вузів / Ю.А. Клейберг. М.: ТЦ Сфера, 2011. 160 с.
21. Козлов, А.А. Молодь - позитивна сила розвитку російського суспільства / А.А. Козлов.: СПб, 2019. 424 с
22. Кон, І.С., Психологія підлітковому віці / І.С. Кон.: 2011. 277с.
23. Кон, І.С. Підліткова сексуальність на порозі ХХІ століття / І.С. Кон. М. 2012. 208 с.
24. Кон, І.С. Введення в сексологію / І.С. Кон. М, 2018. 332 с.
25. Колесов, Д.В. Моральність і стать: Психологічні аспекти / Д.В. Колесов. М.: Флінта, 2012. 232 с.
26. Крукс, Р. Сексуальність / Р. Крукс, К. Баур.: 2012. 364с.
27. Кулагіна, І. Ю. Вікова психологія: Повний життєвий цикл розвитку людини / І.Ю. Кулагіна, В.Н. Колуцкій.: ТЦ «Сфера», 2011. 464с.

- 28.Мастерс, У., Основи сексології / У. Мастерс, В. Джонсон, Р. Колодний // пров. з англ. М.: Світ, 2018. 692 с.
- 29.Менделевич, В. Д. Психологія девіантної поведінки / Д.В. Менделевич. СПб.: Речь, 2015. 445 с.
- 30.Diener, E. The satisfaction with life scale / E. Diener, R. Emmons, R. Larsen, S. Griffin //Journal of Personality Assessment.– 1985.– Vol. 49.– P. 71–75.

ДОДАТКИ

Додаток А

Глибинне інтерв'ю

В першу чергу дякую за згоду надати таку особистою інформацією. Все, що ви розповісте мені сьогодні, буде повністю анонімним. Отже, ми проводимо дослідження про те, як люди, які знаходяться в близьких відносинах і живуть разом, розмовляють один з одним про секс. В першу чергу, межі того, що вважається і що не зважає за секс можуть бути визначатися по-різному. Для одного прелюдія або петтінг не включені в саму сексуальну взаємодію, а для іншого флірт і розмови про секс - це його повноцінна частина.

1. [про розуміння сексуальності] Тому я б хотів [а] запитати, що таке секс саме для вас? Що саме ви в нього включаєте? Що ви в нього не включаєте? Які ваші власні дії та дії вашого партнера ви відносите до сексуальних [коли ви вважаєте, що починається секс]? В першу дуже, на цей і на всі інші питання немає правильних відповідей, я б хотів [а] просто дізнатися побільше про ваш досвід.

2. [про перший секс з партнером] Тепер я хочу запитати про вашого партнера. Як стався ваш перший сексуальний контакт? Чи пам'ятаєте ви, як давали один одному зрозуміти, що ви хочете близькості? Як ви в підсумку вирішили зблизитися? Що було такого, через що ви захотіли продовжити?

3. [про секс зараз] Який ви вважаєте вашу сексуальне життя зараз? Наскільки вона задовільна? Що б ви хотіли змінити? Коли і як ви починаєте говорити про сексуальне бажання? Чи завжди сексуальні розмови призводять для вас до сексуальних дій?

4. [про самопростір] Чи можете ви щиро говорити зі своїм партнером про свої сексуальні потреби? Якщо так, то завдяки чому ви так легко це робите? Якщо немає, то що для вас є основною перешкодою? Наскільки це важко або легко приймати переваги партнера?

5. [про відмови] Як ви даєте зрозуміти своєму партнеру, що не хочете сексу? Чи бувало, що бажання йшло в процесі сексуальних дій? Що ви тоді робили і як ви позначали це своєму партнеру?

6. Що можна було б поліпшити в вашій сексуальній комунікації з партнером?

7. Чи є щось таке, про що ми не запитали що вам важливо було б повідомити?

Опитувальник установок щодо сексу Г. Айзенка

Відповідайте на кожне питання тільки «так» або «ні» знаком «+» у відповідній графі, не роздумуючи, відразу ж, так як важлива Ваша перша реакція.

- 1 Чи часто ви відчуваєте потяг до нових вражень, до того, щоб «здрігну-тися», випробувати порушення?
- 2 Чи часто Ви маєте потребу в друзях, які Вас розуміють, можуть підбадьорити або втішити?
- 3 Ви людина безтурботна?
- 4 Чи не вважаєте Ви, що Вам дуже важко відповідати «ні»?
- 5 Чи замислюєтеся Ви перед тим, як що-небудь зробити?
- 6 Якщо Ви обіцяєте щось зробити, чи завжди Ви стримуєте свої обіцянки (незалежно від того, зручно це Вам чи ні)?
- 7 Чи часто у вас бувають спади і підйоми настрою?
- 8 Зазвичай Ви чините і кажете швидко, не роздумуючи?
- 9 Чи часто Ви відчуваєте себе нещасною людиною, без достатніх на те причин?
- 10 Зробили б Ви майже все що завгодно на спір?
- 11 Чи виникає у Вас почуття страху і відчуття сорому, коли Ви хочете завести розмову із симпатичною (ним) незнайомкою (цем)?
- 12 Виходьте ви іноді з себе, злитеся чи що?
- 13 Чи часто Ви дієте під впливом хвилинного настрою?
- 14 Чи часто Ви турбуєтесь через те, що зробили або сказали що-небудь таке, чого не було б робити або говорити?
- 15 Чи вважаєте Ви зазвичай книги зустрічам з людьми?
- 16 Чи легко Вас образити?
- 17 Чи любите Ви часто бувати в компанії?
- 18 Чи бувають у Вас іноді думки, які Ви хотіли б приховати від інших?

- 19 Чи правда, що Ви іноді сповнені енергії так, що все горить в руках, а іноді зовсім мляві?
- 20 Чи вважаєте Ви мати поменше друзів, але зате особливо близьких Вам?
- 21 Чи часто Ви мрієте?
- 22 Коли на Вас кричать, Ви відповідаєте тим же?
- 23 Чи часто Вас турбує почуття провини?
- 24 Всі ваші звички хороші і бажані?
- 25 Чи здатні Ви дати волю своїм почуттям і щосили повеселитися в компанії?
- 26 Чи вважаєте Ви себе людиною збудливим і чутливим?
- 27 Чи вважають Вас людиною живим і веселим?
- 28 Чи часто, зробивши якийсь важливе справу, Ви відчуваєте почуття, що могли б зробити його краще?
- 29 Ви більше мовчите, коли перебуваєте в товаристві інших людей?
- 30 Ви іноді брешете?
- 31 Чи буває, що Вам не спиться через те, що різні думки лізуть в голову?
- 32 Якщо Ви хочете дізнатися про що-небудь, то Ви віддаєте перевагу прочитати про це в книзі, ніж запитати?
- 33 Чи бувають у Вас серцебиття?
- 34 Чи подобається Вам робота, яка вимагає від Вас постійного уваги?
- 35 Чи бувають у Вас напади тремтіння?
- 36 Чи завжди Ви платили б за провезення багажу на транспорті, якби не боялися перевірки?
- 37 Вам неприємно перебувати в суспільстві, де жартують один над другом?
- 38 Чи дратівливі Ви?
- 39 Чи подобається Вам робота, яка вимагає швидкості дій?
- 40 Чи хвилюєтеся Ви з приводу якихось неприємних подій, які могли б статися?
- 41 Ви ходите повільно і неквапливо?

- 42 Ви коли-небудь спізнавалися на побачення або на роботу?
- 43 Чи часто Вам сняться кошмари?
- 44 Чи правда, що Ви так любите поговорити, що ніколи не упустите випадку поговорити з незнайомою людиною?
- 45 Чи турбують Вас які-небудь болі?
- 46 Ви відчували б себе дуже нещасним, якби тривалий час були позбавлені широкого спілкування з людьми?
- 47 Чи можете Ви назвати себе нервовою людиною?
- 48 Чи є серед Ваших знайомих люди, які Вам явно не подобаються?
- 49 Чи можете Ви сказати, що Ви дуже впевнена в собі людина?
- 50 Чи легко Ви ображаєтеся, коли люди вказують на Ваші помилки в роботі або на Ваші особисті промахи?
- 51 Ви вважаєте, що важко отримати справжнє задоволення від вечірки?
- 52 Чи турбує Вас почуття, що Ви чимось гірші за інших?
- 53 Чи легко Вам внести пожвавлення в досить нудну компанію?
- 54 Чи буває, що Ви говорите про речі, в яких не розбираєтеся?
- 55 Стурбовані Ви про своє здоров'я?
- 56 Чи любите Ви жартувати над іншими?
- 57 Чи страждаєте Ви від безсоння?

Статеврольовий опитувальник С. Бем [BSRI]

Інструкція. Дайте відповідь на кожне твердження так "(+) або" ні "(-), оцінюючи тим самим наявність або відсутність у себе названих якостей».

1. Вірити в себе.	31. Швидкий в прийнятті рішень.
2. Той, хто вміє поступатися.	32. співчувати.
3. Здатний допомогти,	33. Щирий.
4. Схильний захищати свої погляди.	34.належний тільки на себе (Самодостатній),
5. Життєрадісний.	35. Здатний втішати.
6. Похмурий.	36. Марнолюбний.
7 Незалежний.	37. Владний.
8. Сором'язливий.	38. Хто має тихий голос.
9. Совісний.	39. Привабливий.
10. Атлетичний.	40. Мужній.
11. Ніжний.	41. Теплий, серцевий.
12. Театральний.	42. Урочистий, важливий.
13. Наполегливий.	43. Хто має власну позицію.
14. Ніжний на лестоці.	44. М'який.
15. Щасливий.	45. Той, хто вміє дружити.
16.Сільна особистість.	46. Агресивний.
17. Відданий.	47. Довірливий.
18.Непередбачуваний.	48. Малорезультативний.
19. Сильний.	49. Схильний вести за собою.
20. Жіночний.	50. Інфантильний.
21. Надійний.	51. Адаптивний, пристосовується.
22. Аналітичний.	52. Індивідуаліст.
23. Той, хто вміє відчувати.	53. Чи не любить лайок.

24. Ревнивий.	54. Несистематичний.
25.Способний до лідерства.	55. Хто має дух змагання.
26. Піклується про людей.	56. Люблячий дітей.
27. Прямий, правдивий.	57. Тактичний
28. Схильний до ризику.	58. Амбіційний, честолюбний.
29. Розуміє інших.	59. Спокійний.
30. Скритний.	60.Традиційний, схильний до умовностей.

Додаток Д

Опитувальник дослідження рівня соціально-психологічної та сексуально-поведінкової адаптації подружньої пари (Д. Л. Буртянській , В. В. Кришталь)

При використанні даної методики обстежуваному пропонується підкреслити один з трьох наведених в анкеті варіантів відповідей. Кожен з них передбачає отримання характеристики однієї зі сторін соціально-психологічної та сексуально-поведінкової адаптації або дезадаптації .

Для більш повної і точної характеристики значущості кожного, хто входить в опитувальник факторів вони можуть оцінюватися за п'ятибальною симетричною шкалою від + 2 до - 2. Оцінка « + 2» означає дуже значуще позитивний вплив фактора на психологічну адаптацію і сексуальну гармонію, «+1» - на невелику позитивну значимість даного чинника, «0» - відсутність практичної значущості фактора для психологічної адаптації та сексуальної гармонії, «-1» - невелику негативну значимість, «-2» - виражене негативний вплив фактора на психологічну адаптацію і сексуальну гармонію. Аналіз отриманих даних дає можливість уточнити фактори, що призвели до розвитку сексуальної дисгармонії подружньої пари, що є цінним підмогою для вибору найбільш раціональних методів її корекції. Зіставлення даних, отриманих у обох подружжя, дає наочне уявлення про наявність та вираженості невідповідностей в характері і тенденції подружжя, які призводять до розвитку подружньої дезадаптації .

До чоловіка (жінки) я відчуваю почуття:

1. Неприязнь.
2. Звички і байдужості.
3. Любові і поваги.

Риси характеру дружини (чоловіка) відповідають моїм бажанням:

1. Не відповідають.
2. Частково.
3. Повністю.

Наявність відповідності світоглядів, переконань, морально-етичних і естетичних установок:

1. Невідповідність.
2. Часткове.
3. Повністю

Зовнішність чоловіка (дружини) відповідає моєму ідеалу:

1. Не відповідає.
2. Частково.
3. Повністю.

Що є провідним у Вашій діяльності?

1. Потреба вільної творчості.
2. Моральне задоволення роботою.
3. Матеріально-побутові потреби.

Якою мірою діяльність чоловіка (дружини) відповідає Вашим бажанням?

1. Не відповідає.
2. Частково.
3. Повністю.

Цифрами від 1 до 5 вкажіть порядок, що відображає значимість зазначених нижче чинників:

1. Робота і питання, пов'язані з трудовою діяльністю.
2. Матеріально-побутова забезпеченість життя.
3. Культурні інтереси.
4. Статеве життя.
5. Хобі (індивідуальні захоплення).

Якою мірою зазначені вище фактори в поданні Вашої дружини відповідають Вашим власним?

1. Не відповідають.
2. Частково.
3. Повністю.

Інтелект чоловіка (дружини) відповідає Вашому:

1. Не відповідає.
2. Частково.
3. Повністю.

Чи є відповідність в характері проведення вільного часу у Вас і Вашої дружини (а)?

1. Невідповідність.
2. Частково.
3. Повністю.

Позначте знаком «+» або «-» відповідно в випадках позитивного або негативного ставлення до якостей. Вашого чоловіка (дружини) як:

- А. батька (матері),
- Б. сім'янина (господині);
- В. працівника (працівниці),
- Г. громадянина (громадянки).

У випадках негативного ставлення ступінь невідповідності слід позначити цифрою після знака «-», при частковому - 2, при повній невідповідності - 3.

Чи відповідає матеріально-побутовий стан сім'ї Вашим запитам?

1. Не відповідає.
2. Частково.
3. Повністю.

Чи відповідає сексуальна поведінка чоловіка (дружини) в безпосередній підготовці до статевого акту того, що Ви хотіли б?

1. Не відповідає.
2. Частково.
3. Повністю.

Чи відповідає сексуальна поведінка чоловіка (дружини) під час статевих зносин Вашим потребам (бажанням)?

1. Не відповідає.
2. Частково.
3. Повністю.

Чи відповідає сексуальна поведінка чоловіка (дружини) безпосередньо після зносин Вашим бажанням?

1. Не відповідає.
2. Частково.
3. Повністю.

Як впливає психологічна несумісність (якщо така є) між Вами і чоловіком (дружиною) на статеве життя?

1. Робить її неможливою.
2. Частково.
3. Чи не впливає.

Чи впливає сексуальна поведінка Вашого чоловіка (дружини) на ступінь Вашої статевої задоволеності?

1. Призводить до незадоволення.
2. Кілька знижує її.
3. Чи не впливає.